

INTERVJU

Dr Hristos Aleksopoulos

Grci su u Srbiji kao kod kuće

NAGRADA

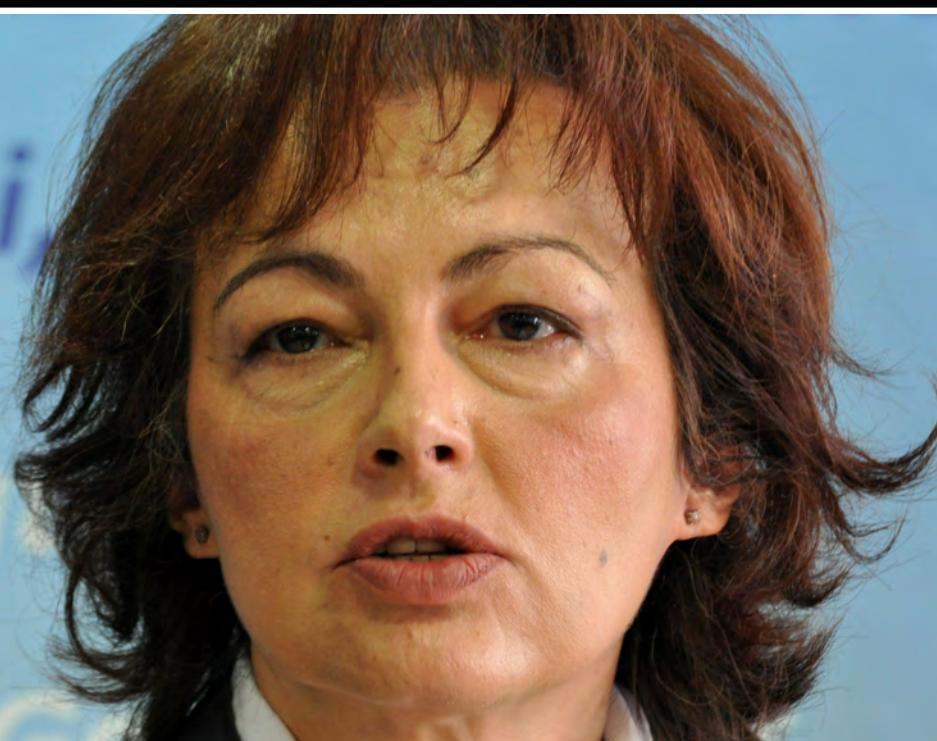
Društvo književnika
Vojvodine nagradilo Petku
Vojnića

11

Minority News

mesečni bilten o životu manjinskih zajednica u Srbiji

APRIL 2014

Dr Nadia Ćuk
zamenik šefa misije
Saveta Evrope u Srbiji

Zaštita manjina ne bi smela da dovede
do stvaranja paralelnih zajednica

MAĐARSKA ZAJEDNICA

Kurs srpskog
za buduće policajce

BUNJEVAČKA ZAJEDNICA

Obeležen početak rada
"Bunjevačkog
kulturnog centra –
Novi Sad"

BOŠNJAČKA ZAJEDNICA

Čestitka
novoizabranom
Ministru prosvete

KANCELARIJA

Dodeljeni
sertifikati
stažistima

iz češke zajednice

Uskršnji koncert

U svojim nastojanjima da podigne nivo kulturnih dešavanja u opštini Bela Crkva, Nacionalni savet češke nacionalne manjine sufinansirao je održavanje Uskršnjeg koncerta koji je svojim kvalitetom pružio izuzetan muzički doživljaj. U organizaciju koncerta uključio se pored opštine Bela Crkva i Nacionalni savet slovenačke nacionalne manjine kao i Udruženje Slovenaca Južnog Banata Logarska Dolina iz Pančeva.

iz hrvatske zajednice

Veliki uspjeh Tamburaškog odsjeka Muzičke škole u Subotici

Tamburaški odsjek u Muzičkoj školi u Subotici se tijekom mjeseca ožujka 2014. godine okitio brojnim priznanjima i nagradama.

iz bunjevačke zajednice

Nove knjige za nove nade

Tamburaški odsjek u Muzičkoj školi u Subotici se tijekom mjeseca ožujka 2014. godine okitio brojnim priznanjima i nagradama.

iz makedonske zajednice

Makedonci u Srbiji su glasali na državnim izborima u matici

Svoje građansko pravo da glasaju na predsedničkim i parlamentarnim izborima u R. Makedoniji, u Srbiji je ostvario 241 građanin od upisanih u posebnom biračkom spisku, u Ambasadi Makedonije u Beogradu

iz rusinske zajednice

Početak ostvarivanja protokola o saradnji Rusina sa obe strane Dunava

Može se saradivati na svim poljima i u svim oblastima u okviru prekogranične saradnje, za šta budući projektni timovi moraju da prate konkurse, na vreme stručno osmišljavaju i izrađuju projekte za konkurisanje u EU.

uvodnik

Mađari u Vladi, primer odgovornog odnosa prema državi

Stanje na "manjinskoj sceni" nakon proteklih izbora i nakon formiranja Vlade postaje izuzetno interesantno, ne samo zbog činjenice da predstoje izbori za Nacionalne savete nacionalnih manjina, već i zbog toga što su predstavnici mađarske nacionalne manjine postali integralni deo vlade i zauzimaju značajne pozicije državnih sekretara u ministarstvima zdravlja, poljoprivrede, saobraćaja i građevine, trgovine i turizma i rada i zapošljavanja.

Očekuje se da će za mađarsku nacionalnu manjinu to predstavljati značajnu mogućnost da utiče na svoj položaj jer će putem svojih direktnih predstavnika u Ministarstvima biti pri samom izvoru moći i uticaja. Tako bi se naivno mogao predstaviti položaj predstavnika mađarske nacionalne manjine, ali je potpuno jasno da posao državnog sekretara u Vladi Republike Srbije daleko prevaziđa odgovornost za samo jednu nacionalnu zajednicu.

Ukoliko se pogledaju biografije državnih sekretara postaje potpuno jasno da se mađarska nacionalna manjina, odnosno politička partija koja je sklopila koalicioni sporazum, rukovodila vrlo jasnim i transparentnim principima i za kandidate predložila izuzetno obrazovane, iskusne i kompetentne stručnjake, a ne partiskske činovnike, čime su pokazali jednu veoma bitnu činjenicu koje mnogi u domaćoj politici još uvek nisu svesni - nacionalne manjine su izuzetan resurs za državu, za javnu administraciju, privredu, kulturu, umetnost...

Nekako uvek nacionalne manjine predstavljaju entitet o kome država razgovara sa stanovišta zaštite nacionalnih kolektivnih prava, a veoma retko postoji pozitivan pristup koji će priznati da određeni pripadnici manjinskih naroda zapravo predstavljaju nacionalne stručne resurse koje treba integrisati u sistem i posmatrati izvan okvira nacionalnih manjina.

U istoriji Srbije mnogobrojni pripadnici nacionalnih manjina su doprineli napretku i razvoju čitave Srbije u najrazličitijim oblastima, od umetnosti, kulture, trgovine, inovacija... Jasno je da su mnogi pripadnici nacionalnih manjina u oba svetska rata branili državu u kojoj su bili nacionalna manjina. Postavlja se pitanje na kraju: Da li je Srbija konačno razumela da nacionalne manjine nisu neprijatelji Srbiji?

U Srbiji žive pripadnici 30 različitih nacionalnih zajednica!

Dodeljeni sertifikati stažistima

Direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava Suzana Paunović učestvovala je na "Evropskom Romskom samitu" u Briselu, na poziv Evropske komisije, organizatora ovog skupa

Kancelarija za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije je danas svečano obeležila završetak ovogodišnjeg „Programa stažiranja za mlade – pripadnike manjina u državnim institucijama u Srbiji“ dodelivši sertifikate učesnicima Programa.

„Danas dodelujemo sertifikate četvrtoj generaciji stažista. Posebno smo zadovoljni zbog zainteresovanosti velikog broja kvalitetnih kandidata za učešće u ovom Programu, kao i zbog činjenice da je 11 najboljih tu šansu i dobilo“, rekla je Paunović u uvodnom obraćanju.

Zahvalnost donatorima

Veliku zahvalnost za uspešno realizovan Program stažiranja dugujemo donatorima, državnim institucijama i službama Vlade koje su omogućile da stažisti steknu znanja o načinu funkcionisanja državne uprave i mentorima koji su u svakom momentu bili podrška stažistima, istakao je Paunović.

„Cilj nam je da učinimo da šestomesecno stažiranje bude samo

početak integracije mlađih, pripadnika nacionalnih manjina u sistem državne uprave i iz tog razloga Kancelarija za ljudska i manjinska prava će nastojati da obezbedi održivo rešenje za jednog od stažista ovogodišnje Programa,“ izjavila je Paunović.

„Kada želim da objasnim na koji način kroz jednostavan projekat podržavamo inicijative bitne za unapređenje društva, kao najbolji primer ističem Program stažiranja za mlade – pripadnike manjina u državnim institucijama u Srbiji,“ istakao je prvi sekretar za politička

Cilj nam je da učinimo da šestomesecno stažiranje bude samo početak integracije mlađih, pripadnika nacionalnih manjina u sistem državne uprave

pitanja Ambasade Velike Britanije u Srbiji Džejms Mur.

„Značaj ovog programa ostvaruje se na tri nivoa – kroz podršku stažista na putu profesionalnog razvoja, kao onog najličnijeg, na nivou Vlade Republike Srbije on daje mogućnost za uspostavljanje kvalitetnog modela za praktičnu obuku mlađih ljudi i na najširem, društvenom nivou ovaj program nastoji da Srbiju i srpsko društvo učini inkluzivnijim, sa većom zastupljenosti etničkih manjina,“ istakao je Mur.

Nj.E. Loran Stokvis, ambasador Kraljevine Holandije u Srbiji izrazio je zadovoljstvo što je Kraljevina Holandija imala mogućnost da doprinese realizaciji Programa staži-

Veliku zahvalnost za uspešno realizovan Program stažiranja dugujemo donatorima, državnim institucijama i službama Vlade

ranja i veruje da će institucije u Srbiji prepoznati njegov značaj i isti učiniti održivim.

Dodeljeni sertifikati stažistima

"Uspešan završetak Programa stažiranja je od velike važnosti za sve nas jer se njegovi rezultati ogledaju kroz konstantno uvećanje broj pripadnika manjina u radu državnih institucija u Srbiji", istakla je **Pola Tide**, zamenik šefa Misije OEBS-a u Srbiji.

Tide je podsetila da je Program stažiranja za mlade – pripadnike manjina u državnim institucijama u Srbiji Evropska komisija u svom Izveštaju o napretku Srbije za 2013-tu godinu veoma dobro ocenila.

Savetnik za razvojnu politiku u Ambasadi Švedske u Srbiji Torni Svenungson izrazio je zadovoljstvo kvalitetom saradnje sa svim učesnicima na Programu stažiranja.

"Posebno se zahvaljujem Kancelariji za ljudska i manjinska prava koja

predstavlja pokretačku snagu ovog programa, kao i institucijama koje su otvorile vrata stažistima, pripadnicima manjina u Srbiji," izjavio je Svenungson.

Uspešan završetak
Programa stažiranja je od
velike važnosti za sve nas jer
se njegovi rezultati ogledaju
kroz konstantno uvećanje
broj pripadnika manjina
u radu državnih institucija
u Srbiji

Pola Tide,
zamenik šefa Misije OEBS-a
u Srbiji

Nakon dodele sertifikata, svoje viđenje Programa stažiranja, stečena iskustva, kao i aktivnosti u okviru Programa, stažisti su predstavili prisutnim donatorima, mentorima i ostalim prisutnim.

Program stažiranja za mlade – pripadnike manjina u državnim institucijama u Srbiji četvrti put se uspešno sprovodi uz podršku **ambasada Velike Britanije i Holandije** u Beogradu, kao i Švedske organizacije za međunarodni razvoj (SIDA) i Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS).

Dr Nadia Ćuk, zamenik šefa misije Saveta Evrope u Srbiji

Zaštita manjina ne bi smela da dovede do stvaranja paralelnih zajednica

Savet Evrope i Evropska Unija su posvećene istim vrednostima- zaštiti ljudskih prava, vladavini zakona i pluralističkoj demokratiji. Ove vrednosti su kohezioni temelji savremene Evrope koji utiču na stabilnost našeg kontinenta, što je danas očiglednije nego ikad. Tokom proteklih 65 godina Savet Evrope je učinio zaista mnogo, kako bi ovi principi postali deo evropskog pravnog nasledja i našli svoju praktičnu primenu u svakoj državi članici. Uostalom i sam postupak pristupanja Savetu Evrope podrazumeva prihvatanje ovih principa odnosno obavezu da se oni primenjuju u jasno identifikovanim oblastima i na konkretni način, ne samo pri prijemu u članstvo već i kasnije na osnovu preuzetih obaveza. Da bi se to zaista i realizovalo uspostavljeni su jasni standardi, monitoring mehanizam za praćenje njihove primene i programi ekspertske pomoći, odnosno po-

drške, kako bi država mogla da primeni standarde i prilagodi ih na najbolji način svojim potrebama, unapređujući svoj pravni i politički sistem.

Tako uspostavljeni model: standardi – monitoring – programi podrške, je upravo odlika i prednost Saveta Evrope zato što on garantuje dobro osmišljene reforme, naravno pod uslovom da se iskoristi ova mogućnost koja je na raspolaganju svim državama članicama. Osim toga, u mnogim oblastima (zaštita ljudskih prava i manjinskih prava, sloboda medija, decentralizacija i drugo) Savet Evrope ima dobro razradjen „acquis“, pa je logično da se standardi naše organizacije u tim oblastima uzimaju u obzir prilikom procene progrusa u ovim oblastima. Osim toga, mišljenje Venecijanske komisije Saveta Evrope takođe ima posebnu težinu u procesu evropskih integracija kada se radi o ustavnom pravu.

Kada govorimo o standardima govorimo o velikom broju medjunarodno-pravnih instrumenata od kojih je najpoznatija naravno Evropska Konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, koja je sa svojih 16 protokola i bogatom sudskom praksom Suda u Strasburu uspostavila impresivan okvir zaštite ljudskih prava, koji se tokom vremena prilagodjavao promenama u savremenom društvu i novim izazovima u zaštiti ljudskih prava.

Kao što znate, sud ima za zadatak da obezbedi da države članice poštuju prava i garancije koje su predviđene Konvencijom putem razmatranja individualnih predstavki podnetih od strane država ili pojedinaca čija su prava prekršena a koji su prethodno iskoristili sva pravna sredstva u državi o kojoj se radi. U međuvremenu su usvojene i druge značajne konvencije koje se bave zaštitom određenih kategorija ljudskih prava kao što su:

- Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina,
- Konvencija o sprečavanju mučenja i nečovečnih ili ponižavajućih kazni ili postupaka,
- Evropska socijalna povelja, kao i preko 200 konvencija ili povelja koje se bave drugim problemima, kao što su:

suzbijanje korupcije, sprečavanje terorizma, sajber kriminala, medjunarodna saradnja u oblasti krivičnog prava, medijske slobode i prava, kulturno nasledje, decentralizacija, prekogranična saradnja i mnogim drugim.

Ukoliko se standardi iz ovih konvencija i preporuka monitoring tela integrišu u nacionalno zakonodavstvo i primene u praksi, ispunjenje obaveza iz poglavlja 23 i 24 i drugih oblasti će biti mnogo lakše i što je najvažnije ovako sprovedene reforme će direktno uticati na drugaćiji sistem vrednosti.

Sud za ljudska prava i predstavke iz Srbije

Uloga Evropskog suda međutim nije da

substituiše nacionalno pravosudje koje ima primarnu ulogu u zaštiti individualnih ljudskih prava. Najefikasnija zaštita ljudskih prava je ona koja se pruža na nacionalnom nivou od strane domaćih sudova i sudija, jer su oni bliži građanima i situacijama koje moraju da razmatraju. Oni utvrđuju činjenice u predmetu i tumače odredbe nacionalnog zakonodavstva koje u načelu Evropski sud ne bi trebalo da dovodi u pitanje, ali je njegova svrha s druge strane da vrši stalni pritisak na nacionalne pravne sisteme u cilju očuvanja prihvaćenih evropskih standarda kako bi se građanima obezbedilo uživanje ljudskih prava. Drugim rečima zaštita na nacionalnom nivou, je ako se efikasno sprovodi, brža i jeftinija i od obostrane koristi za sve strane u sporu i celokupno društvo. Međutim, da bi nacionalni sudovi bili u stanju da štite ljudska prava na isti način na koji to čini Evropski sud u Strasburu i tako ispune svoju dužnost da primenjuju osnovna prava u korist svih građana, potrebno je ujednačiti praksu sudova u Srbiji i njihovu sudsku praksu sa praksom Evropskog suda. Da bi se to učinilo sudije moraju da dobro poznaju Evropsku kon-

veniju a naročito praksu suda u Strasburu, koja bi morala da postane deo nacionalnih sudske odluka i presude svih sudova u Srbiji. Jedna od karakteristika velikog broja predmeta iz Srbije u Strasburu je značajan broj sličnih ili repetativnih predmeta što ukazuje da se ista ili slična rešenja učestalo javljaju na domaćem planu čak i nakon što je Evropski sud doneo odluku po određenom pitanju.

Zato smo nedavno i započeli projekat čiji je cilj da iznadje načine i sredstva za efikasnije upoznavanje sa sudske praksom našeg suda i ujednačavanje prakse domaćih sudova i njihove prakse sa praksom Evropskog suda. Cilj ovog projekta nije samo da rastereti sud u Strasburu već da se pre svega ojača zaštita ljudskih prava na nacionalnom nivou. Potrebno je najzad dovršiti reformu sudstva što podrazumeva da se podjednako radi na uspostavljanju i nezavisnog i efikasnog pravosudja.

Manjinska prava

Srbija je napravila značajan iskorak u stvaranju zakonodavnog i institucionalnog okvira za zaštitu manjinskih

Najefikasnija zaštita ljudskih prava je ona koja se pruža na nacionalnom nivou od strane domaćih sudova i sudija, jer su oni bliži građanima i situacijama koje moraju da razmatraju

CONSEIL DE L'EUROPE COUNCIL OF EUROPE

prava. Takođe je pristupila Okvirnoj konvenciji pre ulaska u članstvo organizacije i uključila se u njen monitoring sistem koji sprovodi savetodavni komitet Saveta Evrope i koji je nedavno usvojio treći izveštaj o njenoj primeni. Da vas podsetim, 2002. godine je usvojen Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina koji je predstavljao i pravni osnov za zaštitu manjinskih prava i ostvarenje prava na samoupravu, odnosno kulturnu autonomiju nacionalnih manjina, pa je tako do 2008. godine izabранo 15 nacionalnih saveta, primenom elektorskog sistema. Usvajanjem Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina 2009. godine su se definisala ovlašćenja saveta u oblasti kulture, medija, obrazovanja i službene upotrebe jezika, a godinu dana kasnije je neposredno izabранo 16 saveta dok su tri saveta osnovana putem elektorskog sistema. Primena zakona je ukazala na određene slabosti pogotovo kada se radi o delu zakona koji se odnosi na izbore nacionalnih saveta, što je rezultiralo

predlaganjem odredjenih amandmana u jednom delu zakona. Kako je u međuvremenu Ustavni sud Srbije proglašio neustavnim druge odredbe zakona koje se odnose na ovlašćenja saveta, bilo bi dobro da se sada pristupi reviziji zakona, i to u celini, kako bi uspostavili jednu dobру i funkcionalnu platformu za bolje funkcionisanje saveta i punu zaštitu manjinskih prava. Donošenje ili poboljšanje zakona pa čak i njegova primena nisu dovoljne. U izveštaju savetodavnog komiteta Okvirne konvencije se ukazuje na odredjene oblasti koje zaslužuju dodatne napore u cilju prevazilaženja problema kao što su još uvek postojeća diskriminacija Roma, različiti vidovi rasizma i religijske netolerancije, potreba da se operacionalizuje državni fond za nacionalne manjine, neophodnost primena preporuka Ombudsmana i ostalih nezavisnih regulatornih tela posebno Poverenika za jednakost. Posebno se naglašava potreba za uspostavljanje tolerancije i interetničkog dijaloga i uklanjanje svih oblika

diskriminacije. Najzad, uočen je i nedostatak jasne strategije u pravcu integriranja manjina i stvaranja inter-kulturalnog društva. To je vrlo važna poruka. Naime, zaštita manjina ne bi smela da dovede do stvaranja paralelnih zajednica koje ne komuniciraju među sobom kao što je to još davno konstatovao Lajphart. Potrebno je od multikulturalnog stvoriti interkulturalno društvo. To je proces uspostavljanja poverenja koji zahteva angažovanje različitih aktera: države, civilnog društva, medija i pre svega obrazovnog sistema.

Tolerancija

Problemi koje sam pomenula postoje u velikom broju država uključujući i one sa razvijenom demokratijom. Nažalost danas se javljaju novi izazovi i pretrje ljudskim pravima. Generalni sekretar Saveta Evrope u svom nedavno objavljenom izveštaju o stanju ljudskih prava i vladavine zakona u Evropi navodi čitav niz problema, među kojima se nalazi i pojava pojačane diskriminacije i

Zaštita manjina ne bi smela da dovede do stvaranja paralelnih zajednica koje ne komuniciraju među sobom kao što je to još davno konstatovao Lajphart

Intervju

ugrožavanje ljudskog dostojanstva različitih socijalnih i marginalizovanih grupa, kao što su migranti, azilanti, žrtve trgovine ljudima, a posebno žene i deca koja su često žrtve nasilja. Prisutne su i ogromne socijalne razlike kao i nedostatak razumevanja za potrebe ovih grupa ili odsustvo pravovremene reakcije društva.

Poslednjih godina je Savet Evrope doneo konvencije tzv. novije generacije koje upravo insistiraju na mobilizaciji kompletног društva, obzirom da se radi o kompleksnim pojavama ugrožavanja integriteta pojedinaca ili grupa. To su pre svega Istanbulska konvencija o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici, ali i Lanzarote konvencija o zaštiti dece od seksualnog iskorišćavanja i seksualnog zlostavljanja ili Konvencija o borbi protiv trgovine ljudima. Srbija je ratifikovala ove konvencije i učinila prve korake u njihovoј implementaciji. Promociju Istanbulske konvencije u Srbiji je počela da sprovodi ženska parlamentarna grupa u koordinaciji sa Parlamentarnom skupštinom Saveta Evrope, ali je potrebno učiniti još

mnogo toga i uspostaviti nacionalni sistem koordinacije različitih institucija - policije, tužilaštva, sudova, socijalnih i zdravstvenih službi, institucija za socijalnu podršku, medija, obrazovnih ustanova.

Edukativna kampanja za promociju Lanzarote konvencije (One in Five) koju sprovodi naš partner Incest Trauma Centar, a koja je započela pre nekoliko godina je rezultirala ukidanjem zastaranja seksualnih delikata nad decom a takođe je dosta učinjeno na planu sprovođenja Konvencija protiv trgovine ljudima u Srbiji, što se vidi iz izveštaja monitoring tela za ovu konvenciju (GRETA), koji je nedavno objavljen.

Projekti i programi Saveta Evrope u Srbiji

Kancelarija Saveta Evrope u Beogradu je realizovala brojne programe ekspertske podrške, posebno u oblasti zaštite ljudskih prava, pravosuđa, parlamentarne demokratije, borbe protiv ekonomskog kriminala, reforme zatvorskog sistema, lokalne samouprave, medija, visokog obrazovanja, civilne edukacije. Osim

toga naši eksperti su uradili evaluaciju brojnih zakona i strategija, nezavisno od projekata koje sam pomenula.

Trenutno je naša kancelarija centar tri ambiciozna regionalna projekta:

● Projekat o manjinskim pravima, koji ima za cilj pružanje podrške lokalnim zajednicama širom regiona u stvaranju koherentne politike zaštite manjinskih prava i njene primene na lokalnom nivou, kao i omogućavanje njihove međusobne saradnje i razmene iskustava u ovoj oblasti.

● Projekat o inkluзivnom obrazovanju ima za cilj uspostavljanja socijalne kohezije u svakoj od država u regionu putem podrške inkluзivnom obrazovanju koje uključuje pripadnike marginalizovanih grupa i odvija se u jednom broju pilot škola.

● Medijski program se bavi širokim spektrom tema počevši od zaštite slobode izražavanja putem jačanja pravosudja, razvojem profesionalnog pristupa odgovornosti novinara i etičkim standardima u medijima, osnaživanjem regulatornih tela, pa sve do problema transparentnosti vlasništva, pri čemu se regionalna dimenzija ostvaruje putem stvaranja partnerstva koja već sada ukazuju na probleme od zajedničkog značaja za sve države u pitanju. To nam sve ukazuje da je potrebno nastaviti rad sa ovakvim programima.

Pomenula sam veoma značajan projekt podrške sudstvu u Srbiji u pogledu primene Evropske konvencije o ljudskim pravima koji je nedavno započeo i pokazao već sada dobre rezultate, kao i dva projekta koja se bave za sta prioritetnim oblastima za proces evropskih integracija a odnose se na suzbijanje ekonomskog kriminala – korupcije i pranja novca, odnosno finansiranja terorizma. Nadam se da ćemo uskoro započeti već planirane aktivnosti u pogledu reforme upravljanja ljudskim resursima na lokalnom nivou, ali i drugim aktivnostima koje će zavisiti od dinamike i potreba daljeg procesa konsolidacije demokratije u Srbiji.

Grci su u Srbiji kao kod kuće

Profesor Hristos Aleksopoulos je čovek koji je rođen u Solunu, gde je i odrastao, ali je već gotovo 20 godina u Srbiji. Kao što su nekada pod najezdom ratova ili političkih pogroma njegovi preci dolazili u Srbiju i često tu i ostajali, tako je i doktor Aleksopoulos odlučio da dobrovoljno napusti svoju državu i nastani se u Srbiji gde je formirao porodicu i gde gradi zaista blistavu naučnu karijeru.

On je i pored svih obaveza koje ima kao profesor na Visokoj medicinskoj školi strukovnih studija u Ćupriji preuzeo zadatku da okupi i organizuje Grke u Nacionalnom savetu grčke nacionalne manjine, kako bi se na sistematski i zakonski predviđen način grčka manjina razvijala i opstajala u Srbiji.

S obzirom da je grčka nacionalna manjina specifična i da veliki broj građana nije upoznat sa mnogobro-

jnim činjenicama vezanim za Grke u Srbiji, sa dr Aleksopoulosom smo razgovarali i o osnovnim informacijama vezanim za Grke u Srbiji i saznali smo veliki broj interesantnih informacija.

MN: Koliko dugo postoji i koja je osnovna misija Nacionalnog saveta grčke nacionalne manjine u Srbiji? Zbog čega je osnovan Nacionalni savet grčke nacionalne manjine?

Nacionalni savet Grka postoji od 2004. godine i predstavlja samo insti-

tucionalizovanje grčkog etnosa na teritoriji Republike Srbije koji obitava ovde još od 20-tih godina prošlog veka. Osnovan je kako bi se podigla svest o očuvanju kulturno-raznolikosti i podsećanju da pozitivna asimilacija dva naroda može da iznudi i novu generaciju ljudi koji sa podjednakom ljubavlju doživljavaju dve države kao jednu.

MN: Na koji način se finansira vaš savet i da li postoje određeni problemi vezani za finansiranje?

Naš nacionalni savet se finansira za sada isključivo iz budžeta Republike Srbije i u tom smislu ne postoje nikakvi problemi.

MN: Koliko Grka živi u Srbiji, kada su

Intervju

U Srbiji prema našim podacima živi oko 20.000 pripadnika grčke zajednice

se nastanili i u kojoj meri Grci u Srbiji čuvaju svoju nacionalnu kulturu, tradiciju i jezik?

U Srbiji prema našim podacima živi oko 20.000 pripadnika grčke zajednice, s tim da ovde računamo ljudе koji su druga i trećа generacija od makar jednog roditelja sa grčkim poreklom. Naime, proces asimilacije nije nailazio na nikakve prepreke, bratski narodi iste religije, bezmalo iste kulture doprineli su tome da se Grci u Srbiji osećaju kao svoji na svome i osećaju Srbiju kao svoju otadžbinu.

Grci su se u Srbiju nastanjivali u tri talasa, prvi talas je bio dvadeset godina prošlog veka i to su uglavnom bili trgovci i školovani ljudi koji su bežali od vihora rata koji je zahvatio Malu Aziju gde su Grci iz Carigrada i Smirne bili oterani od strane turskih okupatora, drugi talas se dešava pedesetih godina kada u Grčkoj propada komunizam i sve pristalice nalaze zaštitu u Titovoј Jugoslaviji pa tako i naseljavaju ove prostore, u to vreme je bilo jako popularno da svoja prezimena koja su se završavala na -IOS, -OS ili na S menjaju u -OV ili -SKI kako bi se lakše uklopili i asimilovali. I konačno treći talas započinje 90ih godina kada pored studenata u Srbiju dolaze i grčki privrednici koji ovde osnivaju razna privredna društva i ostaju da žive.

Funkcionisanje Nacionalnog saveta u jednoj meri ima i za cilj da ujedini i edukuje udruženja Grka širom Srbije kako bi se što intenzivnije prenosila znanja kako jezika tako i grčke kulture i istorije.

Pripadnici grčke nacionalne manjine su jedini u Srbiji kojima se polje interesovanja u svim segmentima podudara sa interesovanjima i pogledima Republike Srbije

MN: Kako se pripadnici grčke nacionalne manjine osećaju u Srbiji? Šta su izazovi, a šta perspektive?

Pripadnici grčke nacionalne manjine su jedini u Srbiji kojima se polje interesovanja u svim segmentima podudara sa interesovanjima i pogledima Republike Srbije, mi smo prosto osnovali ovaj savet samo da bismo strukturalno poboljšali rad i koordinaciju među našim udruženjima što su i izazovi našeg saveta, dugoročno mi pokušavamo da svi naši članovi nauče grčki jezik i što više grčke istorije i kulture, naravno u velikoj meri imamo podršku lokalnih zajednica gde nam se u ovako organizovanim školama priključuju i mlađi koji nemaju rodbinskih veza sa Grčkom, ali Grčku osećaju kao svoju.

MN: Da li kao nacionalni savet održavate veze sa maticom i na koji način?

Veze sa maticom smo preneli na suštinski nivo, a to je saradnja među narodima kroz organizovanje raznih manifestacija kako u Grčkoj tako i u Srbiji, tako pokušavamo da lakše ost-

varimo svoje ciljeve...

MN: Kako ocenujete sistem nacionalnih saveta i zakonske okvire za zaštitu prava nacionalnih manjina?

Sistem nacionalnih saveta i zakonski okviri za zaštitu nacionalnih manjina su isuviše dobri za naš stepen svesti. Zvuči malo grubo, ali dozvolite da vam objasnimо situaciju u kojoj se mi nalazimo. Zakon o nacionalnim manjinama je toliko liberalan da je dovoljno da se izjasnite kao nacionalna manjina da biste to i bili. Nama nije poznata ni jedna zemlja na svetu osim Srbije koja dozvoljava ovakav način identifikacije i izjašnjavaњa stanovništva. Kod nas se konkretno desilo da se na popisu kao etnički Grci izjasnilo oko 800 ljudi. Kada su nastupili izbori u posebnim biračkim spiskovima se pojavilo oko 1300 "Grka". Naime, neko udruženje grčko srpskog prijateljstva je u Smederevskoj Palanci organizovalo udruženje građana ili kulturno umetničko društvo i prijavio ih kao "Grke", a da ljudi za to nisu ni znali. Prijavivši ovaku pojавu koja očigledno šteti

Kod nas se konkretno desilo da se na popisu kao etnički Grci izjasnilo oko 800 ljudi. Kada su nastupili izbori u posebnim biračkim spiskovima se pojavilo oko 1300 "Grka"

Intervju

U nacionalnom savetu naše manjine u jednom trenutku su predsednik i potpredsednici bili muž, žena i njihov kum

Predsednik Nacionalnog saveta grčke nacionalne manjine, dr Hristos Aleksopoulos i lider grčke opozicione Koalicije radikalne levice Siriza, Aleksis Cipras

ugledu grčke zajednice naišli smo na zid čutanja iz vlasti i državnih organa. U nacionalnom savetu naše manjine u jednom trenutku su predsednik i potpredsednici bili muž, žena i njihov kum. E sada to ne bi bio toliki problem, da savet nije zapostavljao svoje obaveze prema zajednici. Ali oni su se ispozapošljavali, pravili fiktivne troškove, koristili fondove za svoje potrebe, opteretili nepotrebnim troškovima i doveli naš nacionalni savet do prosjačkog štapa čistim mešetare-

njem! Mi smo naravno sve ovo prijavili osnovnom tužilastvu i Policiji u Smederevu, međutim stvari nikako da se pokrenu sa mrtve tačke. Nema potrebe da pomenem da u Smederevskoj Palanci ne postoji više od dva Grka, a ne 800 ljudi, što se kasnije i u popisu 2011. godine pokazalo

tačnim!

MN: Da li postoje određeni specifični običaji koji se neguju u grčkoj zajednici u Srbiji?

Specifični običaji Grka se uglavnom vezuju za pravoslavne običaje koje slave i pripadnici srpskog naroda

samo sa malo drugačijim terminom. Uglavnom se naša specifičnost u Srbiji svodi na gastronomiju gde smo doneli malo raznolikosti u pripremanju jela, dodavanju ishrani morskih

Obaveza mi je da kazem da je kod povlačenja srpske vojske koju su desetkovali kroz Albaniju u Grčku stigao dopis od Nemaca da se Srpskoj vojsci ne dozvoli ulazak u Grčku , odnosno da se ostave da pomru gladni

plodova, upotrebu maslinovog ulja kao i povrća koje već sada mogu reći vekovima prilagodavamo i obogaćujemo srpskom kuhinjom.

MN: Nedavno ste objavili da postoje naučni dokazi da su današnji Grci, potomci starih Grka. O čemu se tu

radi?

Oko ovog pitanja se digla velika prašina, a krajnje je jednostavno, nekim uzurpatorima koji su poharali pola grčke kulture i istorije je bilo lakše da po kuloarima objašnjavaju kako Grci koji danas naseljavaju teritoriju Grčke nisu isti oni koji su zasluzni za postavljanje temelja civilizovanog društva i demokratije, nego da vrste ono sto su pokrali.

Prostom DNK analizom koja je vršena pod okriljem instituta i genetičara na internacionalnom nivou dokazano je da su "Antički Grci" isti narod koji i dan danas naseljava teritoriju Grčke - to jest Heleni. Ono što je zanimljivo, a obuhvaćeno je istim istraživanjem što smatram da treba da podelimo sa javnošću je i podatak da se još u samo jednom slučaju desilo poklanjanje od 100 % u genotipu naroda a to je između Srpskog naroda i naroda koji danas naseljava teritoriju Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije.

Generalno smo zadovoljni , mi ne tražimo nista više do da delimo sudbinu srpskog i grčkog naroda u zemlji Srbiji

Intervju

Mi planiramo ponovo da obnovimo bistu Venizelosu, ali bez edukacije mlađih naraštaja ko je on i šta je učinio za Srbiju kod povlačenja vojske preko Kajmakčalana, opet će se isto desiti

MN: U Novom Sadu postoji Venizelisov trg na kome se dogodio određeni vandalizam. Objasnite nam šta se dogodilo i koji su vaši planovi da obeležite to mesto?

Desilo se ono što se do sada dešavalo svuda u našoj zemlji, kultura je na rubu propasti i ljudi su u tim slučajevima obesni i bezobzirni i uništavaju redom bilo kog da je to porekla, mislim da generalno nema veze sa tim čija je bista. Mi planiramo ponovo da obnovimo bistu Venizelosu, ali bez edukacije mlađih naraštaja ko je on i šta je učinio za Srbiju kod povlačenja vojske preko Kajmakčalana, opet će se isto desiti. Obaveza mi je da kažem da je kod povlačenja srpske vojske koju su desetkovali kroz Albaniju u Grčku stigao dopis od Nemaca da se srpskoj vojsci ne dozvoli ulazak u Grčku, odnosno

da se ostave da pomru gladni. Elefterios Venizelos kao predsednik vlade izjavio je: "Grčka je suviše mala zemlja da bi učinila takav zločin." Naravno srpska vojska je posle odmora na Krfu otpočela kontraofanzivu i oslobođila Srpske zemlje.

MN: Kažete da ste zadovoljni položajem pripadnika grčke nacionalne manjine u Srbiji. Kako vidite grčku zajednicu u Srbiji za 10 godina?

Generalno smo zadovoljni, mi ne tražimo nista više do da delimo sudbinu srpskog i grčkog naroda u zemlji Srbiji. Nadamo se jedino da će državni organi sa malo više ozbiljnosti i hitnosti pristupiti rešavanju problema lažnih pripadnika nacionalnih manjina, kako bi smo mi mogli da se bavimo lepšim stvarima, a to je prib-

ližavanje dva naroda koje se isključivo temelji na bratskim i prijateljskim odnosima.

MN: U kojoj meri odnosi Grčke i Srbije utiču na položaj grčke nacionalne manjine u Srbiji?

Odnosi Srbije i Grčke su tradicionalno dobri, ali mogu da postanu još bolji. Ove i prošle godine smo sve stopirali zbog problema "lažnih Grka iz Smedereva". Nadam se da će to uskoro biti gotovo da bismo mogli da nastavimo sa našim projektima zблиžavanja dva naroda kroz uzajamne posete, učenje jezika, ukazivanje gostoprимstava i generalno produbljavanje duhovnih veza naša dva bratska naroda...

**Elefterios Venizelos kao predsednik vlade izjavio je:
"Grčka je suviše mala zemlja da bi učinila takav zločin."**

Manje prijavljenih na konkurs zbog slabog znanja srpskog jezika

Kurs srpskog za buduće policajce

Na nedavno otvorenom konkursu za obuku policajaca javilo se manje zainteresovanih nego što se očekivalo i manje nego što je potrebno. Mnogi su se plašili da zbog slabog znanja srpskog jezika neće proći na prijemnom ispitu. U cilju da se ovaj problem reši, odnosno u cilju proporcionalnog zapošljavanja, opštinska samouprava Stare Kanjiže je u saradnji sa mesnom stanicom policije, odnosno sa Obrazovno-kulturnom ustanovom Cnesa, odlučila da organizuje kurs srpskog jezika da bi mladima koji su se javili na obuku olakšala prijemne ispite koji počinju sredinom maja.

Policijska uprava u Staroj Kanjiži, mestu koje je većinom naseljeno Mađarima, popunjena je svega sa oko 60 posto mesta, koja bi prema proporcionalnom principu pripadala pripadnicima mađarske nacionalne manjine.

Dakle, većina policajaca i službenika zaposlenih u Policijskoj upravi Stara Kanjiža su srpske nacionalnosti.

Iako je konkurs za obuku policajaca još na samom početku naglašavao da će svaki kandidat koji uspešno završi obuku moći da računa na sigurno radno mesto, veoma mali broj mlađih se javilo na konkurs. To je zato što potencijalno zainteresovani slabo vladaju srpskim jezikom što je uslov konkursa.

Stoga, Obrazovno-kulturna ustanova Cnesa je organizovala kurs srpskog jezika. Opštinska samouprava je odobrila 160 hiljada dinara za taj kurs koji će obezbediti da 64 kandidata besplatno pohađaju kurs srpskog jezika.

Kandidati će u 6 grupa pohađati kurs koji će držati Timea Tot.

„Drago mi je da se na poziv opštinske samouprave javilo dosta mlađih mađarske nacionalnosti za konkurs za obuku policajaca. U opštini je 80 posto žitelja mađarske nacionalnosti i ovakav bi trebao da bude i nacionalni sastav policije. Nakon spoznaje da je školsko učenje srpskog jezika dosta neuspešno, hteli smo pomoći mlađima koji bi rado postali policajci, ali im neznanje jezika predstavlja problem. Naravno, ovaj problem moramo rešavati i institucionalno, u školama, a sad, kada je Savez Vojvodanskih Mađara postao deo vladajuće većine, verovatno ćemo i to uređiti“ – izjavio je Mihalj Njilaš, gradonačelnik Stare Kanjiže.

Zoltan Šarnjai, direktor Cnesa je izjavio: „Imamo jako dobru saradnju sa predstavnicima policijske uprave koji su nam pomogli u sastavljanju programa za kurs srpskog jezika.“

Plan Verkerle za brži i uspešniji razvoj

Opstati kao preduzetnik i ostati kao Mađar

U

Novom Sadu je predstavljen program za privredni i regionalni razvoj vojvođanskih Mađara na susretu Kružoka Privrednika Vekerle.

Mađarska je pre nekoliko godina pokrenula program Vekerle. Plan je izrađen na osnovi nacionalnog jedinstva, obuhvata ceo Karpati basen, sa uzimanjem u obzir regionalnih specifičnosti i sa ambicijom da članovi mađarske zajednice koji žive van matice sami osmisle svoje razvojne planove.

Program za privredni i regionalni razvoj vojvođanskih Mađara je izradio Savez Vojvođanskih Mađara (SVM).

Robert Čore, predstavnik Poslovne mreže karpatske regije je na promociji programa izjavio: "Operativni program još nije finalizovan, privrednici i preduzetnici mogu dati svoje primedbe koje će biti ugrađene u krajnju verziju plana".

Program Vekerle je predstavio **profesor Imre Nađ** koji je rekao da se mnogo raspravljalo u okviru radne grupe o tome koje bi regije morao program obuhvatiti, ali pošto Vojvodina ima svoj razvojni program, plan Vekerle će se odnositi samo na tri regije:

- na Severnu Baćku,
- na Severni Banat, odnosno
- na Centralni Banat, odnosno na još tri opštine (Stari Bečeji, Srbobran i Temerin).

Plan je izrađen na osnovu principa Evropske Unije, a temeli se na srpskom regionalnom razvojnem planu, odnosno na vojvođanskoj razvojnoj konцепцији.

"Veoma je važno razvijati znanje srpskog jezika među mladima. Potrebno je znati uspešno iskoristiti subvencije Evropske Unije koje se nude poljoprivrednicima i potrebno je raditi na razvoju zdravstvenog turizma, kao i na izgradnji mreže seoskih staratelja"

profesor Imre Nađ

Plan Vekerle ima pet strateških ciljeva:

- organizovanje proizvodnje prehrabnenih proizvoda sa dodatnom vrednošću,
- turizam koji se temelji na povoljnim prirodnim bogatstvima i kulturno-istorijskim vrednostima,
- privreda koja se temelji na stručnom školovanju i inovaciji (odnosno preduzetništvo na osnovu znanja),
- sprečavanje gubljenja tržišta, odnosno sprečavanje iseljavanja vojvođanskih Mađara.

Imre Nađ je izjavio da je veoma važno razvijati znanje srpskog jezika među mladima. Govorio je i o tome da je potrebno znati uspešno iskoristiti subvencije Evropske Unije koja se nudi poljoprivrednicima i da je potrebno raditi na razvoju zdravstvenog turizma i na izgradnji mreže seoskih staratelja.

ČESTITKA NOVOIZABRANOM MINISTRU PROSVJETE SRĐANU VERBIĆU

Predsjednik Bošnjačkog nacionalnog vijeća Esad Džudžević uputio je danas čestitku novoizabranom ministru prosvjete i nauke u Vladi Republike Srbije Srđanu Verbiću, u kojem mu je poželio uspjeh u radu u obavljanju tako važne funkcije, istovremeno ga obavijestio i o dosadašnjem toku sprovodenja nastave na bosanskom jeziku u obrazovno-odgojnim ustanovama u Sandžaku u toku tekuće školske godine, kao i o pripremama za upis druge generacije u nastavi na bosanskome jeziku u narednoj školskoj 2014/2015. godini.

U pismu Džudževića upućeno Verbiću se u nastavku kaže:

„Bošnjačko nacionalno vijeće već duži niz godina radi aktivno u saradnji sa Ministarstvom prosvjete na implementaciji modela nastave na bosanskome jeziku u obrazovno-odgojnim ustanovama u Novom Pazaru, Tutinu, Sjenici i Prijepolju, a od 2.9.2013. godine počela je cijelokupna nastava na bosanskome jeziku u 35 obrazovno-odgojne ustanove, u preko 164 odjeljenja, koje pohađa 4088 učenika bošnjačke nacionalnosti.

Cijelokupna nastava na bosanskome jeziku realizira se u predškolskom pripremnom programu, prvom i petom razredu osnovne škole i prvom razredu srednje škole.

Bošnjačko nacionalno vijeće već duži niz godina radi aktivno u saradnji sa Ministarstvom prosvjete na implementaciji modela nastave na bosanskome jeziku u obrazovno-odgojnim ustanovama u Novom Pazaru, Tutinu, Sjenici i Prijepolju

Do sada su objavljeni sljedeći Pravilnici:

- Pravilnik o dopuni pravilnika o nastavnom planu i programu za, Sl. Glasnik – Prosvetni glasnik br. 4/2013;
 - Bosanski jezik za prvi razred osnovne škole;
 - Bosanski jezik za peti razred osnovne škole;
 - Bosanski jezik i književnost (za sve smjerove gimnazije);
 - Pravilnik o dopuni pravilnika o planu udžbenika na bosanskome jeziku, Sl. Glasnik –Prosvetni glasnik br. 13/2013;
 - Pravilnik o stepenu i vrsti obrazovanja nastavnika i stručnih saradnika (ko može da predaje nastavni predmet bosanski jezik i književnost), Sl. glasnik-Prosvetni glasnik br. 15/2013;
- Urađeni, odobreni i upotrebi su u školskoj 2013/2014. godini udžbenici za Bosanski jezik:
- Sehara slova i Čitanka za prvi razred osnovne škole (izdavačka kuća Klett),
 - Čitanka za peti razred osnovne škole,
 - Čitanka za prvi razred gimnazija i srednjih stručnih škola

Zbog nastavka uspješne saradnje Ministarstva prosvjete i Bošnjačkog nacionalnog vijeća, molimo Vas da, u što skorijem roku primite delegaciju Vijeća kako bi Vas iz prve ruke detaljno obavijestili o svim aspektima u procesu implementacija nastave na bosanskom jeziku

(izdavačka kuća Klett),

a finalizirani su rukopisi dodataka udžbenicima iz grupe nacionalnih predmeta za prvi i peti razred osnovne škole i prvi razred srednje škole (Historija, Muzička i Likovna kultura i Svijet oko nas), dok su udžbenici iz opće-obrazovnih predmeta prevedeni na bosanski jezik.

Da bi se nastava na bosanskom jeziku uspješno realizirala u školskoj 2014/2015. godini u skladu sa zakonskim rokovima, neophodno je objavljanje Nastavnih planova i programa za predmet Bosanski jezik za drugi i šesti razred osnovne škole i drugi razred srednjih škola koji su u fazi objavljanja, dok su Nastavni planovi i programi za dodatke predmetima Historija, Likovna i Muzička kultura i Svijet oko nas za prvi, drugi, peti i šesti razred osnovnog obrazovanja i prvi i drugi razred srednjeg obrazovanja, kao i Plan udžbenika za nastavu na bosanskom

jeziku predati Nacionalnom prosvjetnom savjetu na odobravanje.

Na zadnjem sastanku ministra prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja Tomislava Jovanovića i predsjednika Bošnjačkog nacionalnog vijeća Esada Džudževića od 11. aprila 2014. godine, dogovoreno inteziviranje svih ovih zakonskih radnji.

Na zadnjem sastanku ministra prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja Tomislava Jovanovića i predsjednika Bošnjačkog nacionalnog vijeća Esada Džudževića od 11. aprila 2014. godine, dogovoreno je inteziviranje svih ovih zakonskih radnji

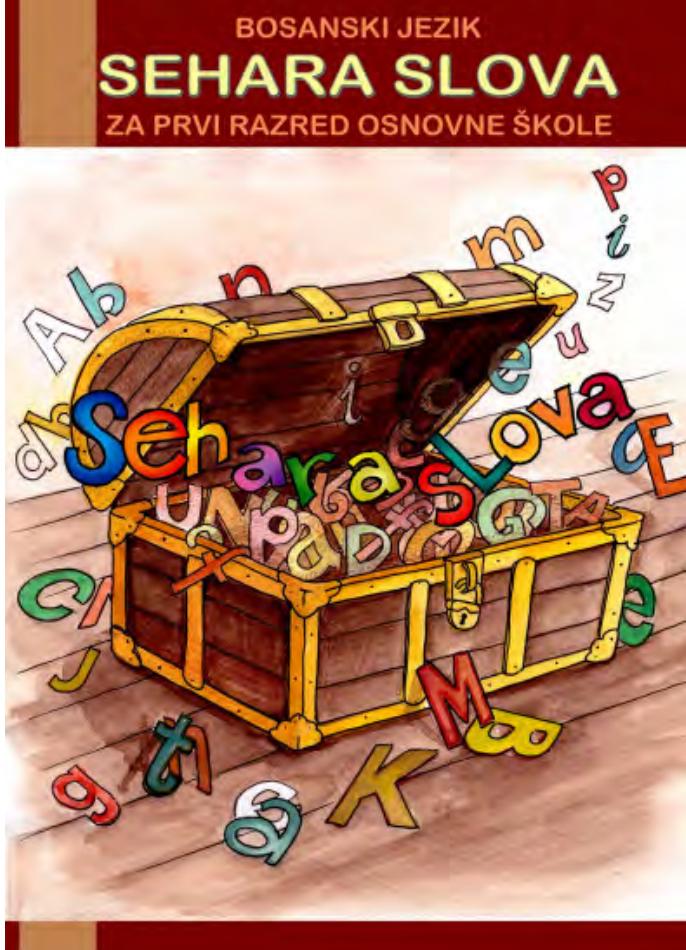
Na osnovu dogovora sa istog sastanka održan je i zajednički radni sastanak članova Odbora za obrazovanje Vijeća i predstavnika Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, 15. aprila 2014. godine u prostorijama Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja.

Na ovom sastanku je dogovoren da ministar prosvjete formira zajedničku radnu grupu koja će raditi na svim pitanjima tokom cijelog procesa implementacije nastave na bosanskom jeziku, radi usaglašavanja i pravovremenog rješavanja svih problema.

Molimo Vas da u što hitnijem roku zatražite od Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja da Vam dostave predstavnike Zavoda koji će učestvovati u radu zajedničke radne grupe, a u skladu sa tim šaljemo Vam imena predstavnika Vijeća koji će učestvovati u radu zajedničke radne grupe: potpredsjednik Izvršnog odbora Vijeća, Muhedin Fijuljanin, predsjednik Stručne komisije Vijeća dr. Redžep Škrijelj i predsjednik Odbora za obrazovanje Elijas Rebronja.

Poštovani Ministre u cilju ispunjenja zakonom predviđenih rokova molimo Vas da učinite sve u okviru svojih nadležnosti da se sva ova predviđena akta objave u skladu zakonskom procedurom.

Zbog nastavka uspješne saradnje Ministarstva prosvjete i Bošnjačkog nacionalnog vijeća, molimo Vas da, u što skorijem roku primite delegaciju Vijeća kako bi Vas iz prve ruke detaljno obavijestili o svim aspektima u procesu implementacija nastave na bosanskom jeziku u obrazovno-odgojnim ustanovama u Sandžaku”, kaže se u pismu predsjednika Vijeća Esada Džudževića upućeno ministru prosvjete i nauke Srđanu Verbiću.

PREDsjEDNIK VIJEĆA UČESTVOVAO NA REGIONALNOM FORMU O IZBORIMA ZA BNV

Predsjednik Bošnjačkog nacionalnog vijeća Esad Džudžević učestvovao je danas na novoj sesiji Regionalnog Foruma, koji promoviše inkluzivno upravljanje (CIG), pod nazivom „U očekivanju izbora za Nacionalni savjet bošnjačke nacionalne manjine“ u Kulturnom centru u Novom Pazaru.

Esad Džudžević je u uvodnoj riječi, obavijestio učesnike današnje sesije Regionalnog Foruma o trenutnim dešavanjima u procesu ostvarivanja prava Bošnjaka u Republici Srbiji, sa posebnim osvrtom na posledice nedavne odluke Ustavnog suda Srbije kojom su osporene pojedine odredbe nacionalnih savjeta nacionalnih manjina.

On je posebno skrenuo pažnju o nedovoljnoj senzibilizirnosti i kapacitetima lokalnih vlasti u 6 sandžačkim općina u ispunjivanju svojih zakonskih obaveza u oblastima ostvarivanja kolektivnih prava Bošnjaka u Srbiji.

Što se tiče predstojećih izbora za novi saziv Bošnjačkog nacionalnog vijeća, Džudžević je izrazio očekivanje da će izbori biti održani do kraja 2014. godine, i da će to biti dobra prilika za postizanje nacionalnog konsenzusa Bošnjaka

On je predložio da Regionalni Forum u svojim sljedećim sesijama na ovu temu, obvezno uključi predstavnike sprske zajednice u Sandžaku, centralnih vlasti, posebno resornih ministarstava prosvjete, kulture i informisanja, pravde i državne uprave i unutrašnjih poslova, kao i Službu zaštитnika građana, Povjerenika za zaštitu ravnopravnosti i Kancelariju za ljudska i manjinska prava.

Što se tiče predstojećih izbora za novi saziv Bošnjačkog nacionalnog vijeća, Džudžević je izrazio očekivanje da će izbori biti održani do kraja 2014. godine, i da će to biti dobra prilika za postizanje nacionalnog konsenzusa Bošnjaka.

Okruglom stolu su kopredsjedavali predsjednik Regionalnog Foruma Alex Grigorević i izvršni direktor NVO Urban In iz Novog Pazara Sead Biberović, a učestvovali su predstavnici bošnjačkih političkih stranaka, lokalnih samouprava u sandžačkim općinama, medija i nevladinog sektora.

ZAVOD ZA UDŽBENIKE OBEZBJEĐUJE NEDOSTAJUĆE UDŽBENIKE U NASTAVI NA BOSANSKOME JEZIKU ZA SREDNJE ŠKOLE

B U skladu sa dogovorom sa sastanka delegacije BNV, Ministarstva prosvjete i Zavoda za udžbenike od 11. aprila 2014. godine, predsjednik Vijeća Esad Džudžević razgovarao je danas sa direktorom Zavoda za udžbenike Dragomiljubom Kojčićem i direktorom izdanja jedinog javnog izdavača Miloradom Marjanovićem u Beogradu.

Na sastanku je razgovarano o obezbijedivanju nedostajućih udžbenika u nastavi na bosanskom jeziku. Dogovoreno je da se za školsku 2014/2015. godinu prevedu udžbenici iz opće-obrazovnih premeta za prvu i drugu godinu srednjih škola, u izdanju Zavoda za udžbenika i nastavna sredstva, kao i da se do kraja mjeseca odaberu naslovi udžbenika za srednju školu koji će biti u upotrebi u narednoj školskoj godini. Za saradnika Vijeća na izradi udžbenika, ispred Zavoda je imenovana Gordana Ilić, urednik za posebna izdanja.

Davenport upozorio na kršenje manjinskih prava i ukidanje već stečenih prava

Ambasador Delegacije Evropske Unije u Srbiji Majkl Devenport uputio je odgovor na pismo predsjednika Bošnjačkog nacionalnog vijeća Esada Džudževića, u kojem je skrenuta pažnja na zaustavljanje i onemogućavanje ostvarivanja prava sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji, pa čak i ukidanje nekih već stečenih prava.

U pismu Devenporta upućeno Džudževiću se, između ostalog kaže, da je zaštita manjina važan element kriterijuma za pristupanje EU. U odgovoru ambasadora Delegacije EU u Srbiji predlaže se da BNV zajedno sa Ministarstvom prosvjete i lokalnim zajednicama na najbolji način obezbijedi kvalitetno obrazovanje bez stvaranja novih barijera između etničkih grupa.

Devenport se složio sa zapažanjem Džudževića da bi javni sistem emitovanja (RTS) trebao da ima jaču ulogu u promoviranju i održavanju manjinskih jezika i kulture, a posebno za manjinske jezike u centralnoj Srbiji i da će to sigurno predložiti nadležnim organima.

On je zaključio da će Delegacija EU u Srbiji nastaviti da prati napore Srbije po pitanju zaštite manjinskih prava :

„Prije svega očekujemo od državnih vlasti da dalje ulažu napore u usklađivanju zakonodavstva Srbije sa evropskim standardima o zaštiti manjina i evropskim pravilima i zakonodavstvu, kao i da potpuno primjene takvo zakonodavstvo u cijeloj Srbiji. Delegacija i Komisija će nastaviti da prate napore Srbije po ovom pitanju“, zaključio je Devenport u pismu upućenom Džudževiću.

Uskršnji koncert

Ljiljana Stehlik

predsednica Odbora za kulturu Nacionalnog saveta
češke nacionalne manjine

Usvojim nastojanjima da podigne nivo kulturnih dešavanja u opštini Bela Crkva, Nacionalni savet češke nacionalne manjine sufinansirao je održavanje Uskršnjeg koncerta koji je svojim kvalitetom pružio izuzetan muzički doživljaj. U organizaciju koncerta uključio se pored opštine Bela Crkva i Nacionalni savet slovenačke nacionalne manjine kao i Udruženje Slovenaca Južnog Banata Logarska Dolina iz Pančeva.

Uskršnji koncert, već tradicionalno, održan je 26.04.2014. godine u rimokatoličkoj crkvi Svetе Ane u Beloj Crkvi a domaćin i organizator bio je sveštenik, gospodin Kiralj Tibor.

Na koncertu s unastupili:

- Pančevačko srpsko crkveno pevačko društvo,
- Dečiji hor Pančevačkog srpskog crkvenog pevačkog društva,
- solisti i ansambl Muzičke škole „Jovan Bandur“ iz Pančeva.

Organizator i voditelj i ovoga puta bio je gospodin Josip Weber. Izvedena su dela Kornelija Stankovića, Koste Manojlovića, Johana Sebastijana Baha, Modesta Mu-sorgskog i drugih, te nekoliko prigodnih Uskršnjih

kompozicija.

Vodjeni sigurnom rukom vrhunskog majstora, gospođe Vere Carine, dirigenta Pančevačkog srpskog crkvenog pevačkog društva, slušaoci su imali priliku da uživaju u bogatstvu kompozicija i muzičkom koloritu. Dobro odabran program, izvrsna interpretacija, stvaranje pozitivnih emocija i duha zajedništva odlikovali su ovaj koncert.

Slušaoci su imali jedinstvenu priliku da uživaju u muzici i da se upoznaju sa dobrom i kvalitetnim zvukom u akustičnom prostoru crkve Svetе Ane koja je ujedno i simbol grada. Ovogodišnja organizacija Uskršnjeg koncerta može da posluži kao primer i ostalim nacionalnim zajednicama kako zajednički treba delovati na dobrobit šire društvene zajednice.

Tradicionalni - JAJE FEST 2014

Ljiljana Stehlík

predsednica Odbora za kulturu Nacionalnog saveta
češke nacionalne manjine

Negovanje narodnih običaja vezanih za Uskrs prisutno je od doseljavanja češke zajednice na prostore Srbije. Kako bi se ova tradicija sačuvala i učinila interesantnijom deci i mladima osmišljena je manifestacija „Jaje Fest“ kao i „Dečji jaje Fest“.

„Jaje Fest“ je manifestacija koja doprinosi očuvanju češke tradicije zajedničkog obeležavanja i slavljenja verskih praznika. Cilj ovih manifestacija je promovisanje češke kulture, njeno negovanje, očuvanje te prezentacija elemenata nematerijalnog kulturnog nasledja. Podsticanje raznolikosti kulturnih izraza ostvaruje se osmišljenim programom sa interaktivnim učešćem dece i mlađih. Organizovan je zabavni program, društvene igre takmičarskog karaktera i dodela nagrada. U muzičkom delu programa

zastupljena je češka muzika i tradicionalni ples.

Nacionalni savet Čeha permanentno radi na podizanju svesti o značaju nematerijalnog kulturnog nasledja. Promovisanje običaja masovnog okupljanja, slavljenja iigranki u prostoru udruženja Češka Beseda Bela Crkva doprinosi jačanju češkog kulturnog identiteta i očuvanju tradicije.

SASTANAK PREDSTAVNIKA NAŠE MANJINE U SRBIJI I U HRVATSKOJ

POČETAK OSTVARIVANJA PROTOKOLA O SARADNJI RUSINA SA OBE STRANE DUNAVA

Može se sarađivati na svim poljima i u svim oblastima u okviru prekogranične saradnje, za šta budući projektni timovi moraju da prate konkurse, na vreme stručno osmišljavaju i izrađuju projekte za konkurisanje u EU, rečeno je na sastanku predstavnika Nacionalnog saveta Rusina u Srbiji i Koordinacije rusinske nacionalne manjine Hrvatske. Dogovoren je da će ove godine biti izrađeno više prvih zajedničkih projekata radi konkurisanja u fondove EU, što je ocenjeno kao velika šansa za opstanak Rusina sa obe strane Dunava.

Kao prvi konkretni korak u ostvarivanju Protokola o saradnji radi očuvanja identiteta rusinske nacionalne manjine između Nacionalnog saveta Rusina u Srbiji i Koordinacije rusinske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, koji je potpisana 25. maja prošle godine u Vukovaru, u subotu, 29. marta, u prostorijama ruskokrstarskog Doma kulture, održan je sastanak predstavnika potpisnika Protokola.

Koordinaciju su predstavljali njen predsednik Joakim Erdelji, koji je i predsednik Veća rusinske nacionalne manjine Vukovarsko-sremske županije, te članovi Koordinacije – član Saveta za Nacionalne manjine RH i sekretar Saveza Rusina Hrvatske Zvonko Kostelnik, predstavnica Rusina Osječko-baranjske županije Ahnetka Balatinac, zamenik predsednika Veća rusinske nacionalne manjine Vukovarsko-sremske županije Boris Bučko, sekretarka Koordinacije i Veća rusinske nacionalne manjine Vukovarsko-sremske županije Marijana Džudžar i u ime predstavnika Rusina Zagreba njegov sekretar Joakim Pavlović.

Našu delegaciju činili su predsednik NS Slavko Rac, predsednik Izvršnog organa NS Jovgen Mudri, predsednici odbora Saveta – Melanija Rimar za obrazovanje i Ivan Sabadoš za informisanje, direktor Zavoda za kulturu vojvođanskih Rusina mr Sergej Tamaš, direktor Doma kulture Ruski Krstur Joakim Rac, član NS i urednik Rutenpresa Mihajlo Zazuljak i potpredsednik Upravnog odbora Sportskih igara „Jaša Bakov“ Ivan Papuga.

Do ovog susreta je došlo tek sada, skoro godinu dana nakon potpisivanja Protokola, zbog toga što su sada poznati budžeti, odnosno sredstva kojima se raspolaže za ostvarivanje programa, pa je neophodno da se razmene informacije i mogućnosti za ostvarivanje Protokola u više oblasti, prvenstveno u informisanju, kulturi, obrazovanju, u sportu, ali su pominjane i mogućnosti saradnje na polju turizma i privrede.

Prvi projekti

Nakon zaista obimnih razgovora i dogovora, odlučeno

je da će prvi projekti kojima će se konkursati za sredstva u fondove EU biti izrađeni za arhiviranje postojećih tonskih i drugih zapisa o dešavanjima sa Rusinima u Hrvatskoj za vreme rata na tim prostorima 90-ih godina prošlog veka.

Postoji obilje dokumenata i zapisa iz ne tako daleke prošlosti, privatnih i po našim redakcijama, kako u Srbiji, tako i u Hrvatskoj i namera je da se oni, za sada, samo arhiviraju, ali ne i objavljaju. Kako je rečeno, rane su još uvek veoma sveže i bolne, ali zapise treba sačuvati za ubuduće.

Trebalo bi snimiti dokumentarni film o Rusinima na ovim prostorima, radi očuvanja i dokumentovanja naše baštine jer, kao je rečeno na sastanku – "novaca će biti, samo neće biti nikoga ko će govoriti na rusinskom", što treba sprečiti, ali i ostaviti neizbrisiv trag o Rusinima na ovim prostorima. A Protokol je potpisana upravo radi očuvanja našeg nacionalnog identiteta.

U tom cilju će biti organizovan i letnji kamp za učenike u Hrvatskoj (dosadašnja Letnja škola), na kojem će učestvovati mladi iz mesta gde žive Rusini u obe države – sastajati se, sarađivati, družiti se, uspostavljati međusobne veze, razgovarati i učiti rusinski, takođe i sagledavati budućnost.

Na polju kulture u EU će se konkursati zajedničkim projektom za dva najveća festivala Rusina u Hrvatskoj i Rusina u Srbiji - „Petrovsko zvono“ i „Crvena ruža“, što će biti početak kreiranja novog izgleda "Ruže", odnosno „Zvona“, kao međunarodnog festivala Rusina srednje Evrope. Zamišljeno je da se ova naša težnja, preko prekogranične saradnje, finansira i iz fondova EU.

Nadalje, u cilju što boljeg i šireg svakodnevnog

informisanja, ispitaće se i mogućnost izrade projekta na tom planu, u koji će biti uključeni naši postojeći oblici u toj oblasti. Otežavajuća okolnost je u tome što se i naši, i glavni medij Rusina u Hrvatskoj („Nova dumka“) finansiraju iz državnih budžeta, pa je istaknuto da će za ovaj projekat „biti ispitane mogućnosti“.

Za istraživanje, praćenje konkursa radi mogućeg apliciranja, a još više za pisanje projekata po standardima EU potrebni su stručni kadrovi, za šta će, kako su rekli Rusini iz Hrvatske, uskoro imati obučenu mladu osobu. Ima ih i na našoj strani, i na inicijativu Odbora za informisanje, a u saradnji sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Rusina, u Zavodu će uskoro početi obuka mladih za pisanje projekata (na koju je odmah pozvana i pomenuta osoba iz Hrvatske), sve u cilju osnivanja svojevrsnog projektnog tima.

Uglavnom, ovi prvi projekti bi trebalo da budu napisani do jeseni, kako bi se slali na odgovarajuće konkurse, a ocenjeno je da su ti projekti EU prihvatljeni za finansiranje, kao projekti manje nacionalne manjine. O još većoj saradnji u kulturi, informisanju, sportu...

Pored pomenutih prvih konkretnih koraka, razgovarano je i o drugim vidovima saradnje, koji su ostvarivi već sada, putem redovnih delatnosti, ali ta

Evropski novac za rusinske projekte

"Najveći akcenat stavili smo na dobijanje evropskog novca za naše rusinske projekte," rekao je Slavko Rac posle sednice, dok je Joakim Erdelji ocenio da su projekti o kojima je razgovarano realni i da se mogu ostvariti.

"Znajući kao funkcioniše EU, da do ostvarenja jednog projekta dolazi za pola godine do godinu dana, znači da ove godine moramo da podnesemo projekte koje bismo ostvarili iduće godine. Značajno je i to što u Uniji finansijski plan za period od 2014. do 2020. godine još nije donet, doneće se negde u septembru-oktobru, tako da će moći da se konkuriše do kraja godine. Važno je dogоворити se o tome šta želimo za početak, kako bismo do jeseni pripremili naše projekte za apliciranje. Nadam se da ćemo sredstva i dobiti, jer ono što dobijamo iz budžeta je sve manje i služi za održavanje postojećeg," rekao je Erdelji, a oba predsednika su istakla da, ukoliko želimo da se održimo, moramo da radimo zajedno.

"Malo nas je, teško nam je da se organizujemo, imamo i malo stručnih ljudi, vi imate više, a na drugoj strani, nama je sada lakše da dođemo do evropskih fondova," dodao je Erdelji.

saradnja u budućnosti može da postane prekogranični projekat. Tako je istaknuto da je u oblasti kulture potrebna i izvodljiva saradnja svih naših manifestacija i festivala u obe države, odnosno razmena programa i poseta, što se već i radi, ali da bi to trebalo da postane redovna praksa. Iz toga proizilazi i proširenje saradnje KUD-ova sa obe strane Dunava, i to ne samo u muzičko-plesnoj i dramskoj oblasti, već i u izdavaštву, sportu...

Tako je dogovorenod da se naša izdavačka delatnost u jednoj godini (svih zvaničnih izdavača) predstavlja na manifestacijama Rusina u Hrvatskoj, a njihova na našoj „Kosteljnikovoj jeseni” i u drugim prilikama.

Konkretno, dogovorenod je da će već ove godine u Osijeku, možda i u nekim drugim mestima, a preko Odbora za nauku NS, naši stručnjaci održati predavanja o istoriji Rusina; jedan od konkretnih koraka će biti i održavanje Susreta rusinskih škola 2015. godine u Mikluševcima, a naglašeno je da će, čim izrade kalendar svojih manifestacija, Sl „Jaša Bakov“ pozvati predstavnike KUD-ova iz Hrvatske na takmičenja radi učešća u još većem broju, a takođe i da naše manifestacije i festivali redovno šalju pozivnice u rusinske KUD-ove u Hrvatskoj na svoje manifestacije ne samo kada treba da učestvuju na njima, već uopšte.

U saradnji na planu sporta, Rusini u Srbiji će imati obavezu da šalju naše učenike na njihovu centralnu manifestaciju „Rutenirdu“ u Petrovcima, na takmičenje u starim igrama.

Informisanje o Rusinima sa obe strane Dunava ocenjeno je kao relativno dobro, rečeno je da su emisije RTV Vojvodine na rusinskom jeziku veoma slušane i gledane u rusinskim mestima u Hrvatskoj, međutim, kako su naši u Hrvatskoj malo zastupljeni u tamošnjim elektronskim medijima (sada redovno samo na „Vinkovačkoj TV“, nešto malo u emisiji o nacionalnim manjinama „Prizma“ na HRT-u), njihovi predstavnici su u subotu zamolili da se, preko Odbora za informisanje NS i naših redakcija, sagleda pravno-formalni okvir za emitovanje autorskih priloga novinara iz Hrvatske o aktivnostima Rusina u našim emisijama na RTV, i obrnuto.

I to ne samo priloga, već i muzičkog i drugog materijala koji spada pod određena autorska prava, budući da i ovakvi materijali nedostaju Rusinima u Hrvatskoj. Pored toga, kako je rečeno, valjalo bi povezati lokalne elektronske medije kod nas sa sličnim u Hrvatskoj i razmenjivati programe i informacije (kao što su vrbaska TV „Bačka“ i pomenuta „Vinkovačka TV“, a kod nas

postoje i drugi).

Takođe, kako su rekli čelnici Rusina iz Hrvatske, tamo se čita i naše "Ruske slovo", pa treba iznaci mogućnosti za slanje novina u veće gradove (Vukovar, Osijek, Vinkovci, Zagreb), odakle bi bile prosleđivane čitaocima u Hrvatskoj. Na sastanku je izraženo zadovoljstvo informisanjem o aktivnostima Rusina sa druge strane Dunava na "Rutenpresu" i u "Ruskom slovu", što treba nastaviti i proširiti.

I direktno, ali i preko svojih regionalnih agencija i komora, moguće je ostvariti saradnju u oblasti turizma, male privrede, privrede i poljoprivrede, rečeno je u Krsturu. Zajednički turistički projekat (kao turistička ruta) sa „Rusinima kao glavnim brendom” u obe države je ostvariva ideja, treba je razraditi i osmisliti, a posebno je dobra za projekte Unije u oblasti prekogranične saradnje.

Sa tog zajedničkog sastanka članovi Koordinacije će preneti poziv Rusinima-privredicima u Hrvatskoj da učestvuju na Krsturskom sajmu za vreme „Ruže”, poljoprivrednicima, ratarima i udruženjima koja se bave tradicionalnom izradom predmeta, poziv na Dane krsturske paprike, jer će i iz neposrednih kontakata možda proistecći ideje za zajedničku saradnju u tim oblastima. Tim pre što je u tim oblastima put delimično već prokrčen zbog saradnje stručnjaka sa poljoprivrednih fakulteta i pojedinih udruženja rataraca.

Pominjana je i mogućnost uključivanja naših vinogradara iz obe države u tzv. „Vinski put”.

Direktor Zavoda za kulturu vojvođanskih Rusina je na sastanku rekao da će zavodi za kulturu nacionalnih zajednica Vojvodine uskoro biti predstavljeni u Briselu, pa preko regionalnih agencija u to se može uključiti

predstavljanje Rusina u Hrvatskoj, dok je Ahnetka Balatinac pokrenula inicijativu da se ispitaju mogućnosti za bratimljenje Osijeka i Novog Sada.

Mogućnosti i ideja je mnogo i raznovrsne su, a sve u pravcu očuvanja našeg identiteta na ovim prostorima, uz podršku ne samo država u kojima živimo, već i EU, čija je Hrvatska već članica, a mi smo na putu, pa treba iznaci načine za iskorišćenje onoga što se nudi. No, kako sve ne bi ostalo samo u obliku ideje, posle ovog zajedničkog sastanka nas čeka zaista ozbiljan posao na ostvarenju dogovorenog, na koji treba odmah prionuti.

M. Zazuljak

Evropski novac za rusinske projekte

Na sastanku su predstavnici Rusina iz Hrvatske izneli i određene poteškoće, a najveća je ta što nas tamo ima sve manje, uz tendenciju smanjivanja, iz raznih razloga. Zbog toga ima i sve manje dece koja fakultativno izučavaju rusinski jezik. Iako se na planu obrazovanja Hrvatska jednako odnosi prema svim manjinama, sve je manje Rusina u KUD-ovima, sve manje čitalaca izdanja, onih koji znaju da čitaju cirilicu, a pogotovo onih koji govore rusinski i izjašnjavaju se kao

Rusini.

"Od popisa iz 2011. godine broj Rusina u Hrvatskoj se smanjio ispod 1940 lica. Recimo, na popisu je u Petrovcima bilo 444 Rusina, a znamo da je do 2014. umrlo 49 osoba. Smanjivanju broja Rusina doprineo je i ulazak Hrvatske u EU, budući da su naši mladi sada otišli da rade, na školovanje u evropske zemlje, čak i u prekooceanske. Koristimo sva prava: na informisanje, izdavaštvo, na organizovanje svojih

manifestacija, na obrazovanje, ali je sve manje konzumenata tih prava. Zbog toga će i ova saradnja sa Rusinima u Srbiji sigurno doprineti našem što dužem opstanku, saznanju da nismo sami, takođe da Rusini žive i u drugim zemljama širom sveta. Nadamo se da će i to probuditi osećanje pripadnosti – da nismo samo zrnce u Hrvatskoj, već deo jednog većeg naroda." – rekao je tom prilikom član Saveta za nacionalne manjine RH Zvonko Kostelnik.

Još jedno priznanje za Tamburaški odsjek u Muzičkoj školi u Subotici

Veliki uspjeh Tamburaškog odsjeka Muzičke škole u Subotici

Tamburaški odsjek u Muzičkoj školi u Subotici se tijekom mjeseca ožujka 2014. godine okitio brojnim priznanjima i nagradama. Gdje god da se pojave, mladi subotički tamburaši ostave neizbrisiv trag. Brojna priznanja plod su rada, vježbe i odricanja. Mnoga djeca i mladi svoje slobodno vrijeme provode ispred televizijskog ekrana ili kompjutera, a učenici ove škole vrijeme provode u glazbi, vježbi i odricanju. No, svaki trud se na kraju isplati, tako je i ovdje. Njihovi profesori koji su također u ove uspjehe utkali puno truda, mogu na njih biti samo ponosni, kao i njihovi roditelji, ali i sami tamburaši. U mjesecu ožujku osvojili su ukupno 24 nagrade, od toga 14 na Festivalu vojvođanske tambure u Somboru i 10 na republičkom natjecanju.

„Festival vojvođanske tambure održan je u Somboru 12. ožujka 2014. godine, po 11. put. Na ovome natjecanju sudjelovale su sve muzičke škole u Vojvodini u kojima se izučava tambura“, pojasnila je **Mira Temunović, profesorka tambure u Muzičkoj školi u Subotici** i dodala kako je svaka škola dovela nekoliko predstavnika.

Osim Mire Temunović, u školi na ovome odsjeku s oko 60 učenika rade još tri profesora tambure: Vojislav Temunović, Sonja Berta i Milan Pridraški.

Nakon uspjeha na Festivalu, tamburaši su nastavili na republičkom natjecanju.

„Republičko natjecanje održano je 30. i 31. ožujka 2014., gdje smo također postigli izuzetne rezultate. Na natjecanju je žiri internacionalni i mi smo bili jako zadovoljni što su od tri člana žirija dvojica bila iz Hrvatske, i to profesori tambure Franjo Slavko Batorek iz Osijeka i Veljko Valentin Škorvaga iz Požege. Treći član žirija bio je Josip Orešković – profesor mandoline rodom iz Zagreba, koji trenutačno živi i radi u Italiji“, rekla je Mira Temunović.

Tamburaši najavljaju i Međunarodno natjecanje tamburaša u Požegi, u Hrvatskoj, koje će biti održano 25. travnja 2014. godine, a iz Muzičke škole u Subotici predstaviti će se pet učenika. Kao članovi žirija pozvane su profesorce Mira Temunović i Sonja Berta.

Ono što još očekuje tamburaški odjel jest maturski koncert troje maturanata na smjeru Muzički izvođač – tambura, koji će biti održan 13. svibnja u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. Maturant Miran Tikvicki nakon srednje škole odlazi na sveučilište Berklee College of Music, gdje je potvrđeno kako je primljen i da je dobio stipendiju.

Maturant Miran Tikvicki nakon srednje škole odlazi na sveučilište Berklee College of Music, gdje je potvrđeno kako je primljen i da je dobio stipendiju

Uspjesi učenika niže Muzičke škole:

Marko Kujundžić klasa:

- Mira Temunović, I. nagrada na Festivalu vojvođanske tambure i I. nagrada na republičkom natjecanju (uzrast 2003./04.);

- Ivan Ivanković Radak klasa: Sonja Berta, II. nagrada na Festivalu vojvođanske tambure;

- Matija Mamužić klasa: Vojislav Temunović, I. nagrada na Festivalu vojvođanske tambure i II. nagrada na republičkom natjecanju (uzrast 2001./02.);

- Magdalena Temunović klasa: Mira Temunović, I. nagrada na Festivalu vojvođanske tambure i II. nagrada na republičkom natjecanju (uzrast 2003./04.);

- Ivana Mačković klasa: Sonja Berta, I. nagrada na Festivalu vojvođanske tambure i I. nagrada na republičkom natjecanju (uzrast 2001./02.) – zvanje Laureat niže škole; Nenad Sanader klasa:

- Milan Pridraški, II. nagrada na Festivalu vojvođanske tambure i II. nagrada na republičkom natjecanju (uzrast 1999./00.);

- Matija Temunović klasa: Mira Temunović, I. nagrada na republičkom natjecanju (uzrast 1999./00.);

Ines Bajić klasa:

- Sonja Berta, II. nagrada na Festivalu vojvođanske tambure i II. nagrada na republičkom natjecanju (uzrast 1999./00.).

Uspjesi učenika srednje Muzičke škole:

Marko Parčetić klasa:

- Mira Temunović, pohvalnica na Festivalu vojvođanske tambure;

Aleksandar Amidžić klasa:

- Milan Pridraški, II. nagrada na Festivalu vojvođanske tambure i III. nagrada na republičkom natjecanju (uzrast 1995./96.);

Milica Lerić klasa:

- Vojislav Temunović, I. nagrada na Festivalu vojvođanske tambure i I. nagrada na republičkom natjecanju (uzrast 1995./96.);

Miran Tikvicki klasa:

- Mira Temunović I. nagrada na Festivalu vojvođanske tambure i I. nagrada na republičkom natjecanju (uzrast 1995./96.) – zvanje Laureat srednje škole; Tamburaški komorni sastav srednje Muzičke škole prof. Milan Pridraški, I. nagrada na Festivalu vojvođanske tambure.

- Tamburaški orkestar Muzičke škole – mlađi uzrast I. nagrada i

- Tamburaški orkestar Muzičke škole – stariji uzrast – I. nagrada – prof. Mira Temunović.

Brojna priznanja plod su rada, vježbe i odricanja. Mnoga djeca i mlađi svoje slobodno vrijeme provode ispred televizijskog ekrana ili kompjutora, a učenici ove škole vrijeme provode u glazbi, vježbi i odricanju

Društvo književnika Vojvodine nagradilo Petka Vojnića

Purčara za životno djelo

Petko Vojnić Purčar dobitnik je nagrade za životno djelo Društva književnika Vojvodine. Nagrada mu je uručena na svečanosti u okviru godišnje skupštine DV-a, održane 5. travnja 2014. godine, u velikoj dvorani Skupštine Grada Novog Sada. Ovu odluku donijelo je povjerenstvo u sastavu: Zoran Đerić (predsjednik), János Bányai i Nikola Strajnić.

U obrazloženju odluke se, među ostalim, navodi kako je Vojnić Purčar najviše domete dostigao kao prozni pisac.

„Krajem šezdesetih pojavila se njegova zbirka priča 'Svetovi i satovi', a potom niz romana i pripovjedaka u kojima ovaj pisac već pet desetljeća izgrađuje složeni svijet koji obilježava panonska ravnica. Prizori gradova i salaša u razmjerima složenog pripovjedačkog jezika oslikavaju svjetove njegovih junaka, njihovu unutarnju potresenost, senzibiliziranost i sudsinsku ambivalentnost

Od svih nagrada koje sam dosad dobio ova ima poseban značaj, jer mi je dodijeljena od strane kolega, odnosno od struke. Također, znači mi i zbog toga jer žiri nagrade čine tako ugledna imena

Petko Vojnić Purčar

između podrijetla i snova, zemlje i slobode, realističke refleksivnosti i lirske melankoličnosti“, navodi žiri.

Kako se dodaje, Purčar je kao pripovjedač stvorio i evo-cirao mnoštvo sudsina, anegdota, mitova i svjedočanstava.

„U procesu emancipacije, koja je u prostorima naše kulture mijenjala predstavu romana, gradeći ga istovremeno kao jezično djelo i kao svjedočanstvo o malim ljudima i velikim snovima, o lokalnim i univerzalnim dramama i koloritu koji pripovijedanju daje ovlasti da tumači i razumijeva naše živote i naše vrijeme, Purčar je bio zapažen akter. Posebnu ulogu u tome ima njegov roman 'Dom, sve dalji'“, navodi se u obrazloženju nagrade.

Priznanje struke

„Od svih nagrada koje sam dosad dobio ova ima poseban značaj, jer mi je dodijeljena od strane kolega, odnosno od struke. Također, znači mi i zbog toga jer žiri nagrade čine tako ugledna imena“, izjavio je za Hrvatsku riječ **Petko Vojnić Purčar**.

Petko Vojnić Purčar (Subotica, 1939.) autor je više knjiga pripovjedaka i novela, romanopisac (pet romana), pjesnik (pet pjesničkih knjiga) i dramski pisac (sedam kazališnih i TV drama). Djela su mu prevedena na više jezika.

Zastupljen je u brojnim antologijama poezije i proze, kako u Srbiji, tako i u Hrvatskoj. Dobitnik je NIN-ove nagrade, nagrade „Károly Sirmai“ i „Balint Vujkov Dida“, Oktobarske nagrade Novog Sada, a odlikovan je ordenom Reda Danice Hrvatske s likom Marka Marulića za očuvanje kulture hrvatskog naroda u Srbiji.

Živi u Petrovaradinu.

Petko Vojnić Purčar (Subotica, 1939.) autor je više knjiga pripovjedaka i novela, romanopisac (pet romana), pjesnik (pet pjesničkih knjiga) i dramski pisac (sedam kazališnih i TV drama)

Uskrsne izložbe u Subotici, Somboru i Tavankutu

Upovodu velikog kršćanskog blagdana Likovni odjel HKC-a „Bunjevačko kolo“ iz Subotice, Likovno slamarski odjel HKPD-a „Matija Gubec“ i Galerija Prve kolonije naive u tehniči slame iz Tavankuta priredili su Subotičanima Uskršnju izložbu. Tradicionalna izložba otvorena je 8. travnja 2014. godine, u vestibulu Gradske kuće. Predstavljeni su radovi slamarki, ali i druge rukotvorine, te slike popularno zvanih „likovnjaka“. Među radovima svakako su dominirala ukrašena jaja, realizirana u različitim tehnikama, kao neizbjeglan detalj vezan uz tradiciju slavljenja Uskrsa.

Nazočne je pozdravila voditeljica Likovno-slamarskog odjela HKPD-a „Matija Gubec“, Jozefina Skenderović.

„Prvu ovaku izložbu organizirali smo 1993. godine. Uvijek smo otvoreni za suradnju te je ovoga puta s nama Udruga građana 'Betanija Alchajmer' iz Subotice. S obzirom na to da smo već tako puno puta otvarali ovakve izložbe, sve vas pozdravljam, a posebice izlagače koji su napravili prekrasne rukotvorine za ovu izložbu, u prvom redu jaja“, rekla je ona.

Budući da su jaja središnji motivi izložbe, Jozefina Skenderović je u kontekstu otvorenja odlučila publici pročitati šaljivu pripovijetku „Pivac i kobo“, koju je zapisao Balint Vujkov.

Izložbu je otvorio predsjednik spomenute tavankutske udruge, Ladislav Suknović.

„Ova izložba je, uz sličnu u povodu Božića, naš doprinos pripravi za dva najveća kršćanska blagdana. Kako su ovi blagdani nezamislivi bez duhovne priprave, ali i bogate trpeze, tako su postali nezamislivi i bez ove ljepote koju naše slamarke i ovi sjajni umjetnici prikazuju dočaravajući nam Uskrs ili Božić. Poželio bih svima da Uskrs dočekaju u zdravlju, miru, zajedništvu i blagostanju“, kazao je Suknović ujedno najavivši Svjetski kongres slame koji će biti održan u Tavankutu.

U okviru otvorenja mladi Tomislav Huska pročitao je pjesmu „Uskrsno jutro“ književnika i svećenika Alekse Kokića.

Uskrsna izložba u Hrvatskom domu u Somboru

Klub ljubitelja biljaka „Za sreću veću“ HKUD-a „Vladimir Nazor“ organizirao je 12. travnja 2014. godine Uskrsnu izložbu. Članice sekcijske izložile su uskrsna jaja i drugu uskrsnu dekoraciju, a organizirana je i svojevrsna burza

„Prvu ovaku izložbu organizirali smo 1993. godine. Uvijek smo otvoreni za suradnju te je ovoga puta s nama Udruga građana 'Betanija Alchajmer' iz Subotice. S obzirom na to da smo već tako puno puta otvarali ovakve izložbe, sve vas pozdravljam, a posebice izlagače koji su napravili prekrasne rukotvorine za ovu izložbu, u prvom redu jaja“, rekla je Jozefina Skenderović

na kojoj su posjetitelji razmjenjivali rasad, sjeme i sadnice cvijeća. Kako je istaknula pročelnica Kluba ljubitelja biljaka, Klara Karas-Šolaja, ovo je peta uskrsna izložba koju organiziraju članice ovog kluba.

Uskrsna izložba u Tavankutu

U Galeriji Prve kolonije naive u tehniči slame, a u suradnji s HKPD-om „Matija Gubec“ u Tavankutu, 11. travnja 2014. godine, otvorena je Uskrsna izložba. Prikladne rukotvorine s uskršnjim motivima, a prodajnog karaktera, priredile su tavankutske slamarke te pojedinci koji se bave izradom rukotvorina s uskršnjim motivima. U programu otvorenja sudjelovale su učenice 6.a razreda Milica Vuković i Nataša Benčik, recitirajući pjesmu „Uskrsno jutro“ Alekse Kokića.

Izložbu je otvorila Andjela Horvat, članica IO HNV-a zadužena za obrazovanje, koja je napomenula važnost značaja ove izložbe koja znači i tradicionalno okupljanje oko onoga što nam je zajedničko, a to je križ, ali i radost stvaranja.

Budući da su jaja središnji motive izložbe, Jozefina Skenderović je u kontekstu otvorenja odlučila publici pročitati šaljivu pripovijetku „Pivac i kobo“, koju je zapisao Balint Vujkov

U Tavankutu održana tribina na temu „Religija, sakralna umjetnost i baština“

Druga je godina zaredom kako se HKPD „Matija Gubec“ iz Tavankuta uključuje u aktivnosti pokreta „Bunjevački put križa“, koji nastoji animirati suradnike i potaknuti ih na sagledavanje i percipiranje vlastite sakralne baštine u okruženju.

U okviru te akcije HKPD „Matija Gubec“ iz Tavankuta i pokret „Bunjevački put križa“ okupili su u Tavankutu 30. ožujka 2014. godine sve one zainteresirane za program ovoga pokreta. Prošle godine tematiku križeva postavljenih na otvorenom prostoru Tavankuta obradili su učenici OŠ „Matija Gubec“ s nastavnikom Zoranom Đeregom.

Oni su mapirali nekoliko staza koje su predložili kao moguće za različite ophodnje ovih križeva. Na temelju njihovoga rada, a u suradnji s njihovim mentorom, u HKPD-u „Matija Gubec“ se radi na izradi i tiskanju vodiča koji će biti u službi informiranja o onome što na području Tavankuta postoji, a veže se za sakralnu baštinu, odnosno, moći će biti u službi vjerskoga turizma.

Osim što je ovaj pokret animirao mlade na sagledavanje vlastitoga nasljeđa, animirao je i one starije, pojedince i tvrtke da pripomognu ili čak i vlastitim sredstvima obnove pojedine križeve na području Tavankuta.

Tribina s temom „Religija, sakralna umjetnost i baština“ održana je s ciljem okupljanja oko „Bunjevačkog puta križa“. Prisutne je pozdravio predsjednik tavankutske udruge Ladislav Suknović, koji je istaknuo nedvojbenu potporu pokretu „Bunjevački put križa“ i moralnu obvezu ove udruge da se, pokraj svojih dosadašnjih aktivnosti, angažira i na promoviranju i ukazivanju na očuvanje kulturne tradicije bunjevačkih Hrvata.

O sakralnoj umjetnosti i baštini na tribini je govorila Ljubica Vuković Dulić:

„Ako obratimo pozornost na odnos religije i umjetnosti kroz povijest, vidimo da među njima postoji duboka povezanost. Religija je s jedne strane utjecala na razvoj umjetnosti, a umjetnost je s druge strane često bila u službi religije, ne samo kršćanske, te je prezentirala religijske sadržaje sukladne naukovajući crkve.“

Dugo je likovna umjetnost bila zamjena za pisani riječ, odnosno slikom je govorila, opisivala i tumačila ono što

je naukovala pojedina religija. Vrijeme moderne i suvremenoga doba u prvi plan stavlja novi odnos umjetnika prema religiji. Sada u prvi plan dolazi ne službeno naukovanje crkve, već umjetnikov doživljaj određenih religioznih tema. Religiozno se sada preoblikuje u poetsko, kreativno i kontemplativno.“

Sukladno takvom poimanju odnosa između religije i umjetnosti „Bunjevački put križa“ predstavio je i grafike autora mr. Darka Vukovića, grafičkog dizajnera i profesora na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu. Sukladno svojemu viđenju autor interpretira viđeno i prikazuje sedam motiva križeva.

Pokret „Bunjevački put križa“ i ove godine potiče pojedince da sudjeluju u akciji obnove pojedinih križeva,

Dugo je likovna umjetnost bila zamjena za pisani riječ, odnosno slikom je govorila, opisivala i tumačila ono što je naukovala pojedina religija

'Bunjevački put križa' je neformalni pokret 'virujućeg svita' ovdašnjih Hrvata, nastao na tragu nekih aktivnosti oko programa Pasionska baština u Hrvatskoj

tako da će i prihod od otkupljenih grafika biti utrošen u te svrhe.

U drugom dijelu tribine Tomislav Žigmanov je prisutnima pojasnio samu bit pokreta, kao i njegove ciljeve te dosadašnja postignuća:

„'Bunjevački put križa' je neformalni pokret 'virujućeg svita' ovdašnjih Hrvata, nastao na tragu nekih aktivnosti oko programa Pasionska baština u Hrvatskoj, koji ima nekoliko ciljeva. Prvi je da se novo svestranije aktualizira i dublje kontekstualizira muka Isusa Krista, ne bi li, približena na suvremeniji način, snažnije osvijestili njezinu ne samo veličinu, nego i značaj koji ona ima za vjernike.

Kao drugo, važni su i napor da se muka Gospodinova opredmeti u djelima umjetnosti, kako bi relativno zatomljeni segmenti sakralne umjetnosti nekako oživjeli. Kao treće, nastoji se graditi jedna zdrava zauzetost za ono što se smatra vlastito i vrijedno – tijekom susreta i rada ne govori se o nikome ništa negativno, nego se na vidjelo iznose sadržaji pozitivnih oznaka te čine zajednički napor prema djelovanju s konkretnim pozitivnim ishodom i to posve anonimno, bez isticanja pojedinaca. Isto tako, zdrava zauzetost za vlastito hoće da nešto sazna i o nepoznatome – križevi krajputaši odličan su primjer toga:

količina znanja o njemu rijetko je prelazila granice obiteljskih naracija. Na koncu, novac koji se zaradi od prodaje novih umjetnina, u ovom slučaju grafika križeva krajputaša, namijenjen je obnovi onih križeva koji su visoko devastirani ili su skroz srušeni.“

Susret u Tavankutu završen je zaključkom kako je neophodno akciju nastaviti, širiti broj suradnika i generacijsku raznolikost te se i nadalje, otvoreni za nove ideje i sugestije okupljati oko „Bunjevačkog puta križa“.

Kao drugo, važni su i napor da se muka Gospodinova opredmeti u djelima umjetnosti, kako bi relativno zatomljeni segmenti sakralne umjetnosti nekako oživjeli

Obeležen početak rada “Bunjevačkog kulturnog centra – Novi Sad”

Bunjevački Kulturni Centar Novi Sad

Usreda, 16. aprila, u Novom Sadu je svečano obeležen početak rada UG „Bunjevačkog kulturnog centra - Novi Sad“.

Tu priliku iskoristili smo da porazgovaramo sa Svetlanom Babić, predsednicom UG „BKC - Novi Sad“, koja je istakla da Centar želi da bunjevačku tradiciju i kulturno dobro predstavi i u administrativnom centru Vojvodine.

“Mislimo da će nam to doneti jednu prednost, jednu novu sliku o nama kao ljudima, kao čuvarima kulturne tradicije i svega onog lepog što nosi i krasiti bunjevačku nacionalnu

zajednicu,” kazala je **Svetlana Babić**, te na pitanje kakvi su planovi za budući period odgovorila:

“Imamo ambiciozne planove. Mi smo početnici u ovom poslu i očekujemo veliku pomoć starijih društava koji su locirani u Subotici i Somboru, a namera nam je da ove godine objedinimo na Danima bunjevačke kulture, koji bi trajali tri, četiri dana u Novom Sadu, sve one rukotvorine, dobra i vrednosti, te da se predstavimo Novosađanima na pravi način. Tu je i veoma značajna godišnjica obeležavanja Velike narodne skupštine, manifestaciji kojoj smo prisustvovali i prošle godine i želimo da u tom imamo

Mi smo početnici u ovom poslu i očekujemo veliku pomoć starijih društava koji su locirani u Subotici i Somboru

"Novi Sad prepoznaće velik značaj u tome što će i bunjevačka nacionalna zajednica imati svoj kulturni centar u našem gradu i ono što možemo sa sigurnošću da tvrdimo jeste da će imati punu finansijsku i institucionalnu podršku, jer nam je svima jasno da entuzijazam mnogo znači, ali da bez konkretnе finansijske pomoći ne možemo da dobijemo pravi kvalitet koji od bunjevačke nacionalne zajednice očekujemo."

Među gostima na svečanom otvaranju bili su prisutni članovi Privremenog organa upravljanja Nacionalnog saveta bunjevačke nacionalne manjine, bunjevačkih udruženja Subotice, Novog Sada i Bajmoka, ali i budućih udruženja iz Sombora i Bečeja.

Svečanom otvaranju UG "BKC - Novi Sad" prisustvovaо je i Vladimir Jelić, pomoćnik gradonačelnika Novog Sada za komunalni sistem i energetiku. Otvaranju je prisustvovala i Etela Jerinkić, pomoćnica gradonačelnika Subotice zadužena za kulturu koja je tom prilikom istakla da bi osnovni zadatak "BKC - Novi Sad" bio da ukaže i promoviše tradiciju i običaje Bunjevaca.

Svečanom otvaranju prostorija novog novosadskog udruženja, prisustvovala je i članica Gradskog veća Novog Sada zadužena za kulturu Milanka Brkić

Među onima koji su najzaslužniji za formiranje Centra je i Mirko Bajić, predsednik Saveza bačkih Bunjevaca

"To je važno, jer u svakom čoveku postoji ta radoznanost da istražuje svoje poreklo i prošlost, bez obzira na zvanje i znanje koje poseduje i u tom smislu negujemo ovakve aktivnosti i ovakva kulturna udruženja i centre," dodala je prof. dr Jerinkić.

Među onima koji su najzaslužniji za formiranje Centra je i **Mirko Bajić, predsednik Saveza bačkih Bunjevaca**, koji je tom prilikom istakao:

"Mnogi naši prijatelji su zajedno sa nama doprineli ovome da smo danas tu. Sve smo svojim ličnim radom i sredstvima, koja smo za to morali da izdvojimo, uradili. Ono što želim da taknem jeste zalaganje koje imamo, a koje ne može biti odvojeno od političkih streljenja i potreba i u tom

pravcu treba da se organizujemo i institucionalno jačamo. Da ono što je institucija kada je reč o bunjevačkoj zajednici prati i ono što je kultura, što su udruženja i rad u svim segmentima. Tako vidimo našu saradnju. Mislimo da se udružujemo sa onima koji postoje, koji mogu puno toga da prikažu Novom Sadu," reči su Mirka Bajića na otvaranju prostorija "BKC - Novi Sad", koje se nalaze u Ulici Svetozara Miletića 16.

"U svakom čoveku postoji ta radoznanost da istražuje svoje poreklo i prošlost, bez obzira na zvanje i znanje koje poseduje i u tom smislu negujemo ovakve aktivnosti i ovakva kulturna udruženja i centre"

prof. dr Etela Jerinkić

Svoj doprinos svečanom otvaranju novi prostorija "BKC - Novi Sad" dali su i Bunjevački kulturni centar "Bajmok", delom postavke sa Uskršnje izložbe, kao i Kultурно-umetničko društvo "Bunjevka", slikama o istoriji Bunjevaca i njihovim narođnim nošnjama.

XIV USKRŠNJA IZLOŽBA KULTURNO-UMETNIČKOG DRUŠTVA „BUNJEVKA”

Sve tehnike na jednom mestu

Negovanjem običaja i tradicije Bunjevaca, bavi se i Kulturno-umetničko društvo „Bunjevka”, koje je po 14. put organizator tradicionalne Uskršnje izložbe, u sklopu projekta „Čuvari tradicije”. Svečano otvaranje izložbe upriličeno je u petak, 11. aprila.

Kako to obično i biva na uskršnjim izložbama, šarena jaja su bila u prvom planu, sa različitim motivima i u raznim tehnikama, a među njima i raznovrsne dekoracije, sve na temu Uskrsa, poput kotarica, korpi, venčića, radova od stakla, sve uredno aranžirano i složeno po redu i bojama. Stalni gosti suvenirnice-galerije „Mala tajna”, u okviru koje je izložba otvorena, verovatno su već navikli na činjenicu da se članovi KUD „Bunjevka” trude da svaka izložba bude bar za nijansu drugaćija, ove godine, pored nove ideje za postavku, susreće se i sa novim izlagačima.

“Ono na što smo posebno ponosni jeste da na ovoj izložbi uz odrasle izlagače imamo i sedmoro dece. Reč je o deci Osnovne škole „Jovan Jovanović Zmaj” iz Subotice i to njih šestoro iz nižih razreda i jedna devojčica iz obdaništa Mandarina. Pored svega onog što „Bunjevka” inače radi, učešće dece nas posebno raduje, pa smo im za njihovo angažovanje, pored zahvalnica, pripremili i posebne poklone pred Uskrs,” – istakla je tom prilikom Kata Kuntić, predsednica Kulturno-umetničkog društva „Bunjevka”.

Ukupno 29 samostalnih izlagača, sedmoro dece i štićenici Zajednice „Hosana”, dalo je svoj doprinos XIV Uskršnjoj izložbi ovog Društva.

Tokom svečanog programa otvaranja izložbe prisutni su mogli čuti i jedan nadahnut tekst o Uskrusu, kojeg je pročitao Zoltan Baka. Tekst nas približava duševnom stanju bunjevačkog naroda u vreme Korizme i njihovih običaja u vreme Uskrsa.

Čast da otvori XIV Uskršnju izložbu imala je **predsednica POU Nacionalnog saveta bunjevačke nacionalne**

manjine mr Suzana Kujundžić Ostojić.

“Bilo je pravo zadovoljstvo podržati nešto ovako lepo, nešto što je posvećeno nama Bunjevcima pred veliki svetac, Uskrs. Ne mogu opisati koliko mi je drago što je prostorija „Bunjevke“ mala da primi sve one koji bi hteli ući unutra. Želim vam da uživate u ovoj lepoj izložbi bar onoliko koliko sam ja uživala čim sam ušla unutra i ugledala sve ove prelepe eksponate,” rekla je prilikom otvaranja izložbe predsednica POUNSBNM.

NOVA IZDANJA UG „BUNJEVCI”

Nove knjige za nove nade

Posle godinu dana, iz štampe je izašao i drugi Zbornik za kulturu i društvena pitanja Bunjevaca, pod nazivom „Bunjevački prigled 2013/2”, u izdanju Udruženja građana „Bunjevci” iz Novog Sada. Predstavljanje novog dela upriličeno je u Bunjevačkoj matici u utorak, 8. aprila, u okviru manifestacije „Večeri utorkom”. Tom prilikom prisutnima je predstavljena i knjiga koja prati teme u zborniku, a reč je o knjizi „Bunjevci izmed asimilacije i nacionalne zajednice”. O knjigama su govorili Ivan Sedlak, predsednik Bunjevačke matice, dr Aleksandar Raič, predsednik UG „Bunjevci”, mr Suzana Kujundžić Ostojić, urednica Zbornika, Joso Poljaković, novinar i Zvonko Stantić, predsednik Odbora za istoriju u „Bunjevačkoj matici”.

Prisutni su prilikom predstavljanja novih izdanja novo-sadskog udruženja mogli čuti nešto više o postojećoj viziji Bunjevaca, o asimilaciji i načinu jačanja bunjevačke zajednice, ali i koje su prepreke razvoja. Teme poput nacionalne strategije Bunjevaca i ispred navedena, samo su neka od pitanja koja su obrađena u novom izdanju UG „Bunjevci”.

Kada je reč o sadržaju „Bunjevačkog prigleda 2013/2” on je podeljen u nekoliko delova. Uvodni deo govori o Bunjevcima sa postavljenim pitanjem da li su Bunjevci mali narod na kraju ili pred novim početkom. Deo sadržaja pod nazivom „Tragom savremenosti”, sadrži bitne događaje koji imaju pisani trag izlaganja, kao što je obraćanje predsednika Republike Srbije Tomislava

Nikolića Bunjevcima, zatim referat Branka Pokornića povodom deset godina postojanja Nacionalnog saveta bunjevačke nacionalne manjine.

“To su tekstovi koji su vredni čuvanja kao neka vrsta dokumentacije o životu i radu institucija. U okviru Zbornika postoje i istraživački tekstovi i studije, koje sadrže nekoliko interesantnih radova. Čitalac će naći i na grupaciju studija koja se bave kulturnim sistemom Bunjevaca, kao jezgra kulturne autonomije koju uživaju Bunjevci. Zatim dve opširnije studije koje imaju i naučnu vrednost, a odnose se na borbu Bunjevaca u Mađarskoj za sticanje statusa nacionalne manjine,” istakao je prilikom svog izlaganja dr Raič.

Teme u Zborniku imaju određenu poruku koja se tiče razumevanja identiteta Bunjevaca, te elemenata i odnose drugih prema ovoj nacionalnoj manjini.

“Svi ti naslovi mogu se sad drugačije postavljati, jer se Bunjevcima otvorila jedna nova perspektiva i nadam se da će tu biti više pomoći odgovarajućih institucija u tumačenju porekla i perspektive razvoja naše zajednice,” dodaje dr Raič.

Posebna pažnja u ovom Zborniku posvećena je desetogodišnjici postojanja Nacionalnog saveta bunjevačke nacionalne manjine, kroz nekoliko tekstova i intervjua.

Zadnji deo knjige sadrži memoare autora.

Kako i u predgovoru knjige „Bunjevci izmed asimilacije i

nacionalne zajednice” stoji, sudbina i usud Bunjevaca stalno je praćena pritiskom sa dve strane. Jedna od autora ove knjige, mr Kujundžić Ostojić ističe da se to prvenstveno odnosi na dve činjenice. S jedne, to je je strah od asimilacije i gubljenja sopstvenog nacionalnog identiteta, a sa druge strane prisutni su demografski pritisci, imajući u vidu činjenicu da bunjevačka zajednica spada u kategoriju starijih nacionalnih zajednica.

“Naša knjiga, koju predstavljamo zajedno sa drugim Zbornikom, nastala je posle analize popisa stanovništva, o čemu se malo govorilo. Uglavnom je kroz društvo provejavalo stanovište kako smo popisom zadovoljni, mada moram istaknuti kako nemamo čime biti zadovoljni. Popis i njegova analiza govore, da osim što smo stara nacionalna zajednica, svakih deset godina nestajemo za 13,6%,” naglašava mr Suzana Kujundžić Ostojić, urednica „Bunjevačkog prigleda 2013/2 i jedna od autora knjige „Bunjevci izmed asimilacije i nacionalne zajednice”.

Da li će trend nestajanja bunjevačke zajednice biti manji

ili veći u velikoj meri zavisi od svih bunjevačkih institucija i perioda od nekoliko narednih godina.

“Pred nama je jako važan period, kako za istoriju Bunjevaca, tako i za ono što će se dešavati u budućnosti. Ukoliko ne iskoristimo priliku koju trenutno imamo i radimo što više da osvestimo Bunjevce i vratimo ih tu gde im je mesto, u bunjevački nacionalni korpus, onda nemamo ni čemu da se nadamo,” dodaje mr Kujundžić Ostojić. Kako to u praksi izgleda, šta se sve dešava i šta je sve bunjevačka zajednica proživila, opisano je na stranicama ove knjige, u kojoj su sabrani do sada objavljeni radovi, u kojima su pokrenuta istorijska, metodološka i empirijski dokumentovana pitanja oko kojih se mora voditi računa u razgovoru o perspektivi bunjevačke nacionalne zajednice.

“Svako ko ove teme bude pročitao, saznaće šta to našu zajednicu okružuje i o tome početi da razmišlja na jedan drugačiji i dublji način,” reči su kojima je mr Kujundžić Ostojić završila svoje izlaganje na predstavljanju novih izdanja UG „Bunjevci” iz Novog Sada.

Prvi put u istoriji

Makedonci u Srbiji su glasali na državnim izborima u matici

U

Beogradu istorijski dan. Makedonski državljanini u Srbiji glasali su, prvi put, na predsedničkim i na parlamentarnim izborima u matici.

Svoje građansko pravo da glasaju na predsedničkim i parlamentarnim izborima u R. Makedoniji, u Srbiji je ostvario 241 građanin od upisanih u posebnom biračkom spisku, u Ambasadi Makedonije u Beogradu.

"Makedonski državljanini u Srbiji, glasali su na biračkom mestu 5025, u Ambasadi Republike Makedonije", izjavio je **Marjan Jovanovski**. Interesovanje je bilo veliko: do 17 časova i 30 minuta na izborima za predsednika odziv je bio 74%, a na parlamentarnim 64% od upisanih glasača, istakao je Marjan Jovanovski, Predsednik Biračkog odbora, na biračkom mestu 5025 u Ambasadi RM u Beogradu.

"Makedonci u Republici Srbiji, od Subotice do Vranja, izašli su

masovno i glasajući poslali poruku da će uvek podržavati Makedoniju u želji da makedonstvo pobedi", izjavio je **Borče Veličkovski**, Predsednik Makedonske nacionalne zajednice u Srbiji.

Glasanje je proteklo mirno i dostojanstveno, a građani su od jutarnih sati pristizali u ambasadu Makedonije da bi ostvarili svoje ustavno pravo.

Na petim predsedničkim izborima u zemlji, 1.779.572 birača su svoje pravo da glasaju ostvarivali na 3.480 biračka mesta u Makedoniji i 34 u dijaspori .

Građani su glas mogli da daju jednom od četvorice predsedničkih kandidata.

K. Videlinski

Zbog unutrašnje nesloge

U Skupštini Srbije Makedonci ostali bez poslanika

Makedonci u Srbiji neće imati poslanika u novom sazivu republičkog parlamenta. Naime, Srpska napredna stranka, vicepremijera Aleksandra Vučića, koja je apsolutni pobednik martovskih izbora odlučila je da ne bude obnovljena koolicija sa DPM. Demokratska partija Makedonaca u Srbiji, imala je, ipak ponudu za sigurno poslaničko mesto od Socijalističke partije premijera Ivica Dačića.

„Mi smo imali jedan poziv, ne od Srpske napredne stranke, već od druge po snazi koalicije koja je u Parlamentu. Davali su nam sigurno mesto koje garantuje ulaz našeg poslanika u Skupštinu Srbije. Znači, to je partija premijera Dačića. Imali smo sa Škundrićem dogovorene i konkretne predloge, ali je naša unutrašnja nesloga u Glavnem odboru rezultirala da ne učestvujemo u tome“, izjavio je Mile Spirovski, predsednik DPM, sada već bivši poslanik u Skupštini Srbije.

Naredni period Makedonci u Srbiji iskoristiće za konsolidaciju partije i u pripremama za izbore u Pokrajini.

„Za nas, za partiju, ovo je izборna godina, do 24 aprila treba da budu održani redovni izbori za članove Glavnog odbora. Znači moramo da pročistimo partiju od takvih članova. Moramo da budemo organizovани i jedinstveni na celoj teritoriji Republike Srbije, a već imamo 18 novih odbora u

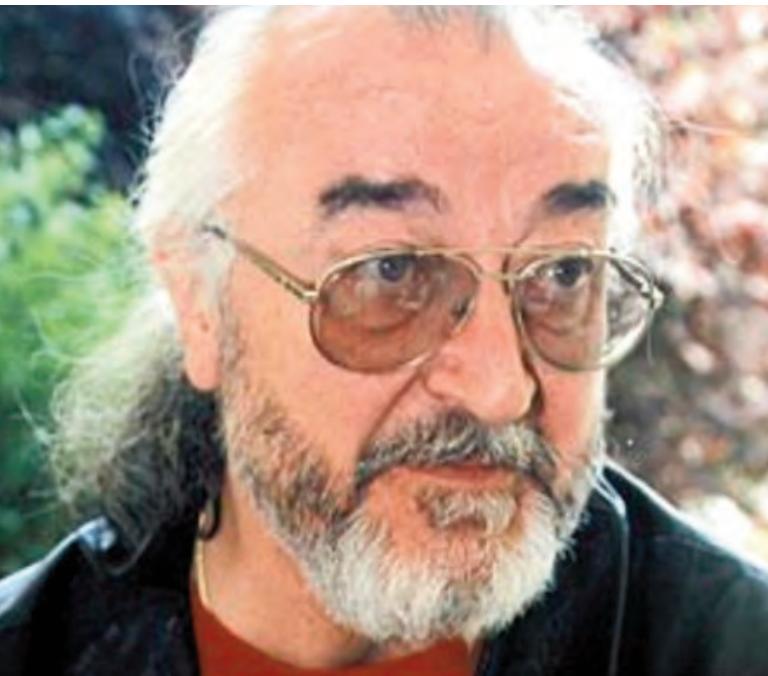
Samo sloganom i jedinstvom se može ići napred

Čačku, Nišu, Leskovcu, Vranju i Subotici. Naš prioritet je da nađemo dobra kadrovska rešenja“, istakao je Spirovski.

Inače, Glavni odbor partije je organ koji donosi ključne odluke, pa i za koalicije na izborima i otuda, naglašava Spirovski, novi saziv ovog tela biće isključivo važan za političko delovanje Makedonaca u Srbiji i u aktivnostima za ostvarivanja svojih prava“.

Makedonija sada nema svog zvaničnog poslanika ni u jednoj od susednih zemalja.

Jubilej Zafira Hadžimanova

Legendarni umetnički stvaralač Zafir Hadžimanov proslavio je ove godine dva jubileja: pet i po decenija rada i 70-ti rođendan. Zajedno sa sinom Vasilom, poznatim etno džez majstorom, nastupili su, kao posebni gosti i očekivane zvezde na prvoj večeri „Evergrin parade“ na festivalu „Proleće u Beogradu“.

Ljubiteljima muzike predstavio se obimnim stvaralačkim opusom kao multimedijalni umetnik, koji u sebi spaja različite i od boga date darovitosti u jednoj ličnosti, koja je i glumac, pevač, kompozitor, aranžer i, svakako, prepoznatljiv, na svoj način kao pisac. Autor je i više poetskih i proznih dela, među kojima su i „Šansone na papiru“, „Azil“, „Narodni pevač“, „Pas – Pevačica“, „Brat“, „Kiselo – veselo“, „Alo buđenje“ i dr.

U plejadi najpoznatijih pevačkih zvezda sa ovih prostora, Zafir Hadžimanov je dokazao da je jedinstven.

K. Videlinski

Drugi broj časopisa "Alka" pred čitaocima

Sa boljim upoznavanjem za veću toleranciju

Časopis „Alka“ namenjen je mlađoj populaciji srpske, romske i makedonske zajednice. Čitaoci mogu da se upoznaju sa jezikom, kulturama, tradicijama, običajima i osobenostima svojih suseda, drugova i prijatelja, a istovremeno i da upoređuju ova tri jezika na kojima su tekstovi prevedeni.

Od štampanja prvog broja trojezičnog časopisa za mlade „Alka“, koje izdaje NIU „MIIC“ u Pančevu, u januaru 2013. godine, do izlaska ovog broja u martu 2014., prošlo je više od godinu dana. Glavni i odgovorni urednik časopisa Viktor B. Šekerovski najavio je čitaocima u prvom broju da će „Alka“ izlaziti redovno, jednom mesečno na srpskom, romskom i makedonskom, ali, zbog nedostatka sredstava, dato obećanje nije se moglo ispuniti.

„Potreba i razlozi za pokretanje ovakvog časopisa u Republici Srbiji je sasvim jednostavna. U sredinama kao što su Jabuka, Kačarevo, Glogonj, Pančevo, Plandište i u drugim mestima u kojima žive Makedonci žive i njihovi drugovi srpskog i romskog porekla. Svi imaju iste i probleme i potrebe i raduju ih iste stvari zajedničko im je mlađačko interesovanje i nadanje. Zbog toga je lepo da imaju ovakav časopis namenjen mladima koga će voleti i uređivati i u kome će zajednički sarađivati,“ ističe Viktor B Šekerovski.

Prvu promociju Drugog broja trojezičnog omladinskog časopisa „ALKA“ održao je u Nišu, potpredsednik Nacionalnog saveta makedonske zajednice u R.Srbiji Blagoe Ilievski u jednoj romskoj školi u gradu.

Pored objavljuvanja ličnih radova, mlađi će moći da čitaju i tekstove iz nauke, kulture i umetnosti, da upoznaju dela poznatih pesnika i pisaca koji stvaraju na ova tri jezika, da bolje upoznaju običaje, kulturu, jezik, tradiciju i osobenosti svojih drugara i prijatelja a, istovremeno da upoređuju prevedene tekstove na tim jezicima. Naime, časopis je i prilika za druge mlađe čitaoce da kroz radoznalost uče strane jezike i da na ostala dva jezika nauče prve lekcije o toleranciji. Časopis je namenjen i roditeljima, ali i starijim generacijama da lakše sagledavaju postojeće probleme i prevaziđu predrasude koje vladaju u više nacionalnim sredinama.

Časopis „Alka“ je pokrenut sa ciljem da mlađi kroz razmenu iskustva sa vršnjacima lakše i što bolje mogu da premoste svoju različitost, koja treba da ih spaja a ne razdvaja i da sa većom tolerancijom mogu da prevaziđu sve nesporazume. Zato redakcija i pravi napore da se pronađu sredstva kako bi „Alka“ redovno izlazila.

Liljana Lazareska

Izborna godina

Novi zakon sa novim pravilima

UNACRTU ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O NACIONALNIM SAVETIMA KOJI SE, OD DECEMBRA 2013. NALAZI U SKUPŠTINSKOJ PROCUDRI PREDLOŽENA SU ODREĐENA REŠENJA SA KOJIMA SE BLIŽE REGULIŠU I IZBOR SAVETA NACIONALNIH ZAJEDNICA U REDOVNOM POSTUPKU I AKTIVNOSTI U VEZI IZBORA PUTEM ELEKTORSKOG POSTUPKA.

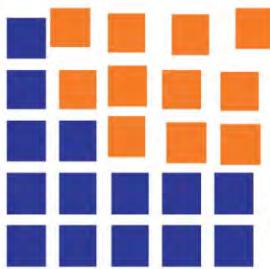
Ono što svakako predstavlja novost je u tome što ministar sada dobija ovlašćenja da doneće, saglasno Zakonu, odluku o brisanju nekog saveta iz registra nacionalnih saveta kojeg je do sada je vodilo Ministarstvo pravde i državne uprave.

Ukoliko ne budu ispunjeni zakonom određeni uslovi u okviru izborne procedure, o kojima ćemo pisati u narednim brojevima, u veoma kratkom roku zbog nepoštovanja obaveza i utvrđenih nepravilnosti Ministar može da doneše Odluku kojom se iz registra briše određeni savet.

To, prema Nacrtu zakona može da se dogodi u nekoliko slučajeva: kada izborni postupak nije sproveden prema odredbama ovog zakona, odnosno ukoliko se jasno utvrde nepravilnosti kod neposrednih izbora, ili konstatuje nedovoljan broj od prijavljenih i prisutnih elektora kod primene elektorskih izbora.

K. Videlinski

Centar za istraživanja migracija
Center for Migration Studies

Publikaciju finansijski podržava Ambasada Sjedinjenih Američkih Država iz Beograda i misija OEBS u Srbiji.
Mišljenja objavljena u biltenu ne predstavljaju nužno zvanične stavove Vlada i organizacija
koje finansiraju ovaj projekat.